

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX

Sausis — January 23, 1974

Nr. 6

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ATOMO STRATEGIJA

Tylūs, bet reikšmingi pasikeitimai

Nūdienė taika yra padiktuota išvyravusios minties, kad atominis karas yra neįmanomas, nes paliks tik pralaimėtojus. O jei taip, reikia jo išvengti daugiau ar mažiau įteisinant susidariusią padėtį ir sienas. Visi pasiekti susitarimai remiasi ta mintimi: dėl Vakarų Berlyno, paliaubų ar karo veiksmų sumažinimo Vietname ir pagaliau dėl paliaubų tarp Egipto ir Izraelio. Tiesa, paskutiniuoju atveju paliaubų riba nebuvo pravesta ten, kur sustota karioti. Tačiau Izraelio pasitraukimas nuo Suezio kanalo nėra laikytinas pralaimėjimu. Dėl to, kad kanalo atidarymas laivyninkystei yra labai svarbus Sovietų Sąjungai, kuri nenorėtų prileisti prie jo pakartotino uždarymo, kuris būtų neišvengiamas vėl prasidėjus karo veiksmams. Tai reiškia, kad Maskva spaus Egiptą nepradėti vėl karioti. Kadangi to paties nori ir Washingtonas — karo iš tikro ir nebus.

Kad Maskvai neužteiktų pagunda pirmai smogti JAV — Eisenhowerio, Kennedy ir Johnsono administracijos laikėsi vadinamos 'deterrence' (nuo žodžio 'deter' — sulaukyti išgąsdinant) politikos. Praktiškai tai reiškė turėti tiek raketų su atomineis užtaisais, kad sovietams neįmanoma būtų jas visas sunaikinti pirmu smūgiu. Puolimą pergyvenusių raketos sunaikintų pačią Sovietų Sąjungą ar bent padarytų nepakeliamus nuostolius. Susgyvenus su ta mintimi net pradėta tartis kaip pigiau išlaikyti ta teroro balansą, nes didinti atominių bombų skaičių nėra prasmės. (SALT susitarimas).

Technikos pažanga ilgai nui sumažino atominio karo baime, nes išmoko suvaldyti atominę jėgą. Praėjusią vasarą JAV pradėjo kai kurias savo raketas, nutaikintas į didžiuosius Sovietijos centrus, taikinti į sovietų raketų izdus, iš kurių imanomas JAV teritorijos užpuoli-

VYTAUTAS MĖSKAUSKAS

mas. Kitaip sakant JAV galėtų pirmos pulti Sovietų sąjungą, išvesdamos jos puolamuosius ginklus iš rikiuotės. Tai būtų 'nuclear war-fighting capability' išsigijimas ir žingsnis prie atominio karo galimybės. Pasak New York Times, naujų taikinių ieškojimas buvo pradėtas paties Nixono pageidavimu, kad jam duotų šansą panaudoti atominius ginklus.

Kadangi viskas, ką Nixonas daro yra labai blogai, New York Times išpėja, kad nauja 'Nixono atominė doktrina' sudaro labai didelį pavojų visam pasauliui, nes geriausiu atveju prives prie naujos ginklavimosi karštingės. Mat, sovietų kariai be abejo pradės ruošti 'blo-

giausiam galimam numatyti atvejui' ir reikalaus daugiau sau ginklų.

Kaip ten būtų — rašo toliau New York Times — teroro balansas davė du dešimtmečius taikos. Ir nors nemalonu gyventi po Damaklo kalaviju, kažin ar verta tą 'strategy of deterrence' keisti nauja doktrina.

Man atrodo, kad Nixonui už tai priklauso tik kreditas. Jis gerai žino kaip sunku derėtis, jei neturi kuo savo priešo ar konkurento pabaidyti. JAV turi išnaudoti savo ir viso pasaulio naudai savo technikos pažangą. Juk naivu tikėtis, kad sovietai nesistengtų išgyti karinės persvaros, jei tik galėtų. Jei jie kada to tikslą pasiektų, negalima tikėtis, kad Pravda ar Išvestija pradėtų tai ... kritikuoti.

TAUTINIS VAIKŲ GENOCIDAS

ST. PERMINAS

Rašome apie ok. Lietuvos vaikų darželius. Medžiaga: šešių skilčių Almos Piliuvienės straipsnis 'Mažųjų auklėtojams, ugdome vaikų internacionalinius jausmus'. Straipsnio autorė yra Vilniaus 5jo vaikų lopšelio-darželio paruošiamosios grupės auklėtoja. Alma Piliuvienė dirba su Vilniaus lietuviškais. Aptariamame rašinyje ji pavaizduoja, kaip per įvairių tautų žaidimus vaikai gali susipažinti su tomis tautomis, pažinti tų tautų vaikų žaidimus. Teoriškai toks vaikų žaidimų sutartinimas bazuojamas N. Krupskaja idėjomis. N. Krupskaja buvo V. Lenino žmona, jo idėjų tarkininkė ir vykdytoja.

'Internacionaliniai' vaikų jausmai, pagal N. Krupskaja teoriją, ugdomi dėl nuolatinio vaikų įvėlimo į daugtautinę aplinką. Kur yra vienos tautos vaikų, ten reikia kalbėti apie kitas tautas, apie kitų tautų žaidimus. 'In-

ternacionalinių' jausmų ugdymas yra sistemingas natūralus savo tautai priklausomybės jausmo malšinimas. Vaikas nuolatos turi jaustis daugiatautės šeimos narys. Tai buvo 1918 metais sugalvota vaikų darželių integracijos sistema, kuri čia, Amerikoje, atgijo 1960-taisiais metais, taikoma ne vaikų darželiams, bet pradžios mokykloms.

Kodėl gi minime baisų genocido terminą?

Sovietų Sąjungos struktūroje 'internacionalinių' jausmų ugdymas vaikų darželiuose įgauna visai kitus atspalvius, kaip kad yra mokyklinė integracija JAV-se. Amerikinė integracijos problema yra socialinė ir rasinė. Čia nėra kultūrinio genocido pavojus, nes visų yra ta pati kultūra, ta pati kalba. Tuo tarpu Sovietų Sąjungoje, kur tautinės respublikos arba autonominės tautinės sritys neprarado savo tautinio identiteto, 'internacionalinių' jausmų ugdymas įgauna standartinio, iš carų laikų gerai pažįstamo rusinimo vaizdą. Tautinio priklausomumo pojūčio malšinimas yra esminė kultūrinio genocido dalis.

Tad tokį metodą ir propaguoja Alma Piliuvienė: siūlo juo plačiai naudotis ok. Lietuvos vaikų darželiuose. Tai yra lietuviukų rusinimas, pridengtas gana miglota N. Krupskaja sudurstyta pedagogine teorija.

Kaip visa tai atrodo praktikoje?

Alma Piliuvienė aprašinėja, kaip jos vedamo darželio vaikai mokomi žaisti Moldavijos, Estijos, Gruzijos tipinius vaikiškus žaidimus. Čia tikrai negali būti kokių nors įtarimų ar kėslų nutautinti mažą lietuviuką Vilniaus vaikų darželyje. Gal būt žaistų ir žaidimų įvairovė galėtų ir dominti vaiką. Nors, kaip rodo kitos pedagoginės teorijos, šitoks vinigretas gadina vaiko dėmesio ugdymą, išblaško jį, priverčia jį netekti bazės, savo fūtiškumo, kuo jis nori natūraliai remtis.

(Nukelta į 2 psl.)



ŠVENTĖS RENGIMO KOMITETAS

Iš kairės į dešinę: Antanas Kaitinis — stalo teniso vadovas, Jonas Petrakis — krepšinio vadovas, Aleksas Jakštas — spaudos vadovas, Aleksandras Kantvilas, — sekretorius ir išdėininkas, Rožė Vaičiulevičiūtė — moterų krepšinio vadovė, Peter Stanvix — vicepirmininkas ir visų sporto reikalų vadovas, Vladas Mikelaitis — apgyvendinimo vadovas, Antanas Andrikonis — dovanų ir N. Metų baliaus vadovas, Petras Šiaučius — Šachmatų vadovas, Juozas Paškevičius — Komiteto pirmininkas, Adomas Kaitinis — Lauko teniso vadovas, Bonifacas Šikšnius — N. Metų baliaus vadovas.

AUSTRALIJOS PADANGĖJE

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ XXIV-JI SPORTO ŠVENTĖ

Pirmą kartą Australijos lietuvių sportinėje istorijoje, sporto šventė įvyko Tasmanijos salos sotinėje — Hobarte. Šiame gražiamame mieste tegyvena tik nepilni pora šimtų lietuvių, tačiau jie, per 25 metus, neišsibarstė australiškoje jūroje, nenutautė, bet, pilni energijos ir lietuviško patriotizmo, turi savąjį sporto klubą, savuosius tautinius šokių, bendruomenės apylinkę, chorelį ir kt. Hobarto 'Perkūno' sportininkai, jau nuo 1957-ųjų metų reguliariai dalyvauja visose sporto šventėse, nebodami didelių nuotolių ir išlaidų. Nors savo sportiniame pajėgume jie ir negalėjo lygintis su kitais didžiais Australijos lietuvių klubais, tačiau savo dalyvavimu, tvarkingumu ir pavyzdžiu susiklausymu, labai dažnai jie būdavo pavyzdys kitiems dadesiems klubams. Buvęs mūsų vienas iš geriausių lietuvių krepšininkų Australijoje, mūsų ir Tasmanijos krepšinio rinktinės dalyvis ir stalo teniso čempionas Antanas Andrikonis ir šiais metais pilnai įrodė savo pajėgumą stalo tenise, laimėdamas individualines ir kitas primeiņas. Būdamas gimnazijų ir kitų aukštųjų institucijų fizinio auklėjimo mokytojas, jis buvo vienas iš tų pirmųjų krepšinio iniciatorių Tasmanijoje ir šiandien, jo dėka, visuose didesniuose šios salos miestuose yra puikiosios krepšinio salės ir pats krepšinis yra čia labai populiarus.

Tasmanijoje dalyvavo Adelaidės 'Vyties', Bankstowno 'Neries', Canberros 'Vilko', Geelongo 'Vyties', Hobarto 'Perkūno', Melbourne 'Varpo' ir Sydnejaus 'Kovo' sportininkai. Daug-

ANTANAS LAUKAITIS

mas iš šių sportininkų atsakrdo lėktuvais, kai ta mažesnė dalis atplaukė laivu, nes kito susisiekimo į šią didžiąją salą nėra. Nors ši kelionė visiems klubams ir kainavo didelę sumą pinigų, tačiau savo dalyvavimu buvo pagerbtas šis mažas lietuvių klubas ir tuo pačiu visa lietuvių kolonija, kurios vardas plačiai nuskambėjo per spaudą, radijo, duodant rungtynių apybraižas ir spausdinant žaidimo nuotraukas, plačiai aprašant, jog čia žaidžia geriausi Australijos lietuvių sportininkai. Įspūdingam atidaryme, kurį atidarė ALFAS pirmininkas V. Marcinkevičius iš Adelaidės, dalyvavo, be lietuvių ir kitų sportinių bei spaudos asmenybių ir pats Hobarto miesto burmistras. Hobarto lietuvių tikrai galėjo didžiuliuoti savo tokiu puikiu šventės suruošimu ir jos pravedimu, kas pareikalavo labai daug darbo ir visos lietuvių bendruomenės ir sporto klubo didelio pasišventimo.

Sporto šventė prasidėjo bendromis pamaldomis, kurias laikė Hobarto kapelionas kun. P. Daukyns, jose dalyvaujant ir Sydnejaus klebonui kun. P. Butkui. Po pamaldų bažnyčios salėje vyko bendri susipažinimo pietūs ir po jų prasidėjo sporto varžybos.

Laimėtojai:

Vyrų krepšinis. Pirmąją vietą šioje šventėje laimėjo Geelongas, baigmėje, po labai sunkios kovos, įveikęs Melbourne 57:55.

Moterų krepšinis — Melbourne.

Jaunių bern. krepšinis — Melbourne.

Jaunių merg. krepšinis — Melbourne.

Vyrų tinklinis — Sydnejus.

Stalo teniso vyrų laimėtojas tapo Hobartas ir moterų Canberra. Individualinėse varžybose vyrų — A. Andrikonis ir moterų Kovalskienė, dvejetoose vyrų — Andrikonis — Kaitinis (Hobartas) ir moterų — Pilkienė — Kovalskienė (Canberra). Mišriam dveje — Andrikonis — Kovalskienė.

Lauko tenise vyrų komandiniai laimėjo Hobartas. Individualinėse vyrų — A. Krikščius (Melbourne) ir L. Pocienė (Adelaidė).

Golfo laimėtojas K. Bagdonavičius (Sydnejus).

Šachmatų individualines laimėjo J. Dambrauskas (Sydnejus) ir 'Žaibo' turnyrą — V. Liūga (Bankstownas).

Squash'o individualiu laimėtoju tapo J. Abromas (Sydnejus).

Baudų mėtyme mot. komandiniai — Sydnejus ir moterų individualiniai — R. Araitė (Sydnejus).

Šventės metu buvo susipažinimo vakaras — šokiai, kitą vakarą koncertas, vėliau iškyla su laivu po Hobarto įlankas, kur buvo muzika ir šokiai. Sekmadienį buvo iškyla į garsų ir patį žiauriausią buvusį Australijos Port Arthur kalėjimą ir paskutinę dieną, po dovanų įteikimo, buvo miesto Rotušės salėje N. Metų sutikimas.

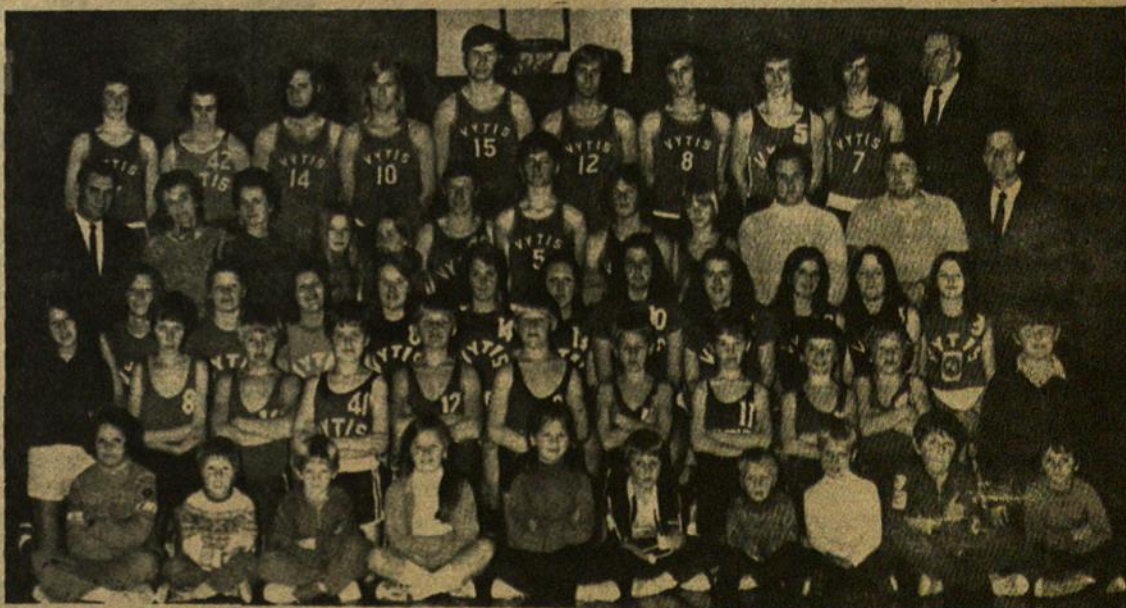
Hoabarto mieste yra neseniai pastatytas vienintelis Australijoje azartinis žaidimų liuksusinis 'Casino'. Čia yra puikus hotelis ir daugiaaukštis įvairiausiems piniginiams žaidimams pas-

(Nukelta į 2 psl.)

PASKIRSTĖ RĖMĖJAMS DOVANAS



Sausio 13 d. buvo atlikta Dirvos turto ir kartotekos inventarizacija. Ta proga taip pat buvo paskirstytos dovanos Dirvos rėmėjams. Laimėtojų sąrašas bus paskelbtas kitame numeryje. Inventurizacijoje dalyvavo ir dovanas burtų keliu paskirstė: Vilties d-jos valdybos vicepirmininkas Paulius Mitalas, Vilties d-jos izd. sekretorius Stasys Lazdinis, Dirvos redaktorius Vytautas Gedgaudas ir Aleksas Laikūnas, Dirvos sąskaitų vedėjas Jonas Kazlauskas. Nuotraukoje J. Kazlauskas, P. Mitalas, A. Laikūnas ir S. Lazdinis.



Geelongo lietuvių sporto klubas "Vytis" 20 m. jubiliejaus proga 1973 m.

AUSTRALIJOS PADANGĖJE

(Atkelta iš 1 psl.)

tatas, labai panašus į Las Vegas esančius didžiuosius azartinius pastatus - hotelius, gal būt tik tuo skirtumu, kad čia viskas yra prižiūrima valstybės ir laimėjimų galimūmai yra didesni. Ir mūsų kai kuriems sportininkams pasisekė laimėti ruletėje ir kituose žaidimuose.

Šventė praėjo labai gražioje ir draugiškoje nuotakoje, daugumai pirmą kartą matant ir šią gražią istorinę Tasmanijos salą. Sekančioji Jubiliejinė 25-ji Sporto šventė įvyks kartu su Lietuvos Dienomis Adelaidėje.



Virginija Inkrataitė

Prieš kelis metus Australijoje įsisteigė 'Musica Viva' organizacija, kuri ypatingai remia jaunuosius muzikos talentus, daro koncertus, atrenkdamiesi pačius geriausius jaunuosius muzikos mėgėjus. Sydnejuje, tarp kitų žymiųjų jaunųjų muzikų, vis plačiau ir plačiau reiškiasi mūsų jaunoji, 19-kos metų smuikininkė, Virginija Inkrataitė. Ji ne vieną kartą buvo iš daugelio geriausių konservatorijos ir Sydnejaus jaunųjų muzikų atrinktų važinėti ir duoti koncertus Australijoje. Ir šių

metų pradžioje, valstybės apmokami ir 'Musica Viva' suorganizuoti, 24-rių jaunųjų Sydnejaus Muzikos Konservatorijos orkestro dalyvių orkestras išskrido eilei koncertų į Malazijos, Singapuro, Tailando, Indonezijos ir Filipinų valstybes. Ši orkestro dalyvių, kurių amžius yra nuo 14 iki 21 metų, išvažiavimą plačiai aprašė didžioji australų Sydnejaus spauda, išsidėdami ir mūsų Virginijos Inkrataitės nuotrauką. Be savo mokslo ir darbo konservatorijoje ir paskiruose simfoniniuose orkestruose, V. Inkrataitė labai dažnai pasirodo ir įvairiuose lietuvių rengimuose, kalba gražiai lietuviškai ir dalyvauja jaunimo gyvenime.

Geelonge jaunoji mokytojų seminarijos studentė B. Gailiūtė suorganizavo jaunųjų tautinių šokių grupę, kurie jau turėjo savo pirmąjį pasirodymą Llet. Namuose. Šia proga buvo grupė pakrikštinta 'Šešupė' vardu ir krikšto tėvais buvo veteranai Geelonge taut. šokių šokėjai Dana Bertašūtė ir Romas Zenkevičius.

Albury miesto dienraštis 'The Border Morning Mail' išidėjo platų straipsnį ir nuotrauką gražiai aprašant lietuvių Urbanavičių muzikalinę šeimą. Ričardas Urbanavičius, 1937 m. baigęs gimnaziją Lietuvoje, studijavo cheminę inžineriją ir radio mechaniką ir, baigęs universitetą, buvo pakviestas profesoriaus asistentu ir chemijos eksperimentų demonstruotoju, laisvu laiku mokindamasis ir groti smuiku. Vokiečiams uždarius universitetą jis smuiku grojo radiofono orkestre. Be savo nuolatinio darbo radijo srityje, jis vadovavo Albury miesto orkestrui ir jo pastangomis įsisteigė šio miesto simfoninis orkestras. Jo sūnus šiuo metu gyvena ir studijuoja muzikos konservatorijoje, grodamas čele žinomam Elizabeth Trust orkestre. Kaip solistas pasirodo ir tėvo įsteigtame simfoniniame orkestre. Duktė Irena groja gitara ir dainuoja vietinėje grupėje, kai kitas sūnus Jonas mokosi ir groja smuiku. Šiame mieste Urbanavičiai turi išsiję foto laboratoriją, kur abu su žmona sėkmingai dirba.

TAUTINIS VAIKŲ GENOCIDAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Praktiškas rusinimas yra rusų kalbos įvedimas į lietuvių vaikų darželį. Lietuviškai nenaudoja moldavų, estų ar gurzinių kalbų žaisdami tų tautų žaidimus, bet rusų kalbą. Juo labiau rusų kalba galingu nutautinimo veiksmu įžengia bežaidžiant

rusiškus žaidimus. Čia pridėtoji iškapa iš aptariamo Almos Piliuvienės rašinio, be platesnių komentarų įrodo, kaip atrodo 'internacionalinių' jausmų ugdymas lietuviškame Vilniaus vaikų darželyje. (Iš 'Tarybinio Mokytojo' Nr. 95):

Mūsų darželis, taip pat ir mano grupė bendrauja su 96-učiu darželiu. Šio darželio auklėtiniai padėjo mums išmokti naują žaidimą „Gorelki“. Žaidžiama taip: vaikai sustoja po du į koloną, kolonos prieky, už trejetų žingsnių — gaudytojais. Visi sako:

Gori gori jasno,
Čtoby ne pogaslo,
Gilan na nebo:
Plički letiat,
Kolokolčiki zveniat;
Raz, dva, tri — begi.

Po tų žodžių paskutinė pora bėga į priekį iš abiejų pusių, prieš gaudytoją stengiasi susieiti į porą, o pastarasis stengiasi susigauti sau porą.

Mūsų mažieji draugai išmokė žaidimą „Paločka—vyrūaločka“. Šis žaidimas atitinka mūsų slėpynes, tik įjungiam naują atributą — lazdytę gelbėtoją.

Juk šis darželis nėra rusų kalbos mokykla! Tačiau kaip gi primena tas metodas carų mokyklos rusinimo epizodus, aprašytus mūsų senųjų veikėjų memuaruose! Ir

tada rusas mokytojas, dešinėje rykštę laikydamas, liepė kartoti rusiškus žodžius. Dabar lietuviukus rusina mokytoja lietuvė!



Cicero jūros šauliai ir I. Motekaitienės studijos mokinės Vlado Putvio šimtojo gimtadienio minėjime, Cicero, III. Iš kairės: J. Blujus, A. Kriščiukienė, A. Baronaitytė, R. Kleinaitytė ir D. Pereikytė.

CICERO JŪROS ŠAULIAI PAMINĖJO VLADO PUTVIO 100 GIMTADIENĮ

Šaulių sąjungos ikūrėjo, didžiojo tautos patrioto, Vlado Putvio-Putvinskio šimtmečio gimimo sukaktį paminėjo Cicero jūros šaulių kuopa Klaipėda. Pamaldos įvyko vietos lietuvių bažnyčioje, akademija — parapijos salėje. Dalyvavo gausiai cicero ir Chicagos šauliai, ir svečiai iš apylinkės.

Pamaldas atlaikė ir patriotinį pamokslą pasakė kun. dr. A. Juška.

Akademiją atidarė ir garbės prezidentumą sudarė šventės organizatorius, kuopos vadas, K. Milkovaitis.

Pagrindinę kalbą pasakė pats kuopos vadas, K. Milkovaitis, pristatęs Vl. Putvio asmenybę žėrinčią tautinio ryžto, pasiaukojimo dvasia, jo didžius nuopelnus atsikuriančiai Lietuvos valstybei. Paskaitininkas metė kritišką žvilgsnį ir į išeivijos gyvenimą: pasmerkė organizacinės veiklos lėktumą, sustingusias veiklos formas, vadovų perdėtas ambicijas. Pasisakė už kūrybinę aktyvų veiklą. Skatino ieškoti ir rasti vis naujų būdų priemonių Lietuvai laisvinti, jausti laiko, aplinkos reikavimus.

Meninę programą atliko Iz. Motekaitienės studijos mokinės: A. Baronaitytė, R. Kleinaitytė, D. Pereikytė, jos padainavo keletą liaudies dainų, keliomis variacijomis: solo, dueta, trio. Akompanavo muz. M. Motekaitis.



K. Milkovaitis, Cicero jūros šaulių kuopos 'Klaipėda' vadas, kalba šaulių sąjungos ikūrėjo Vlado Putvio šimtojo gimtadienio minėjime.

Minėjimas užbaigtas Lietuvos himnu. Akademiją gražiai pravedė Z. Juškevičienė. Vaisės paruošė ir maloniai svečius vaišino kuopos šaulės.

(K.)

• East Chicagos LB apylinkė, šiais metais mini savo gyvavimo 20 metų sukaktį, ta proga sausio 26 d. organizuoja minėjimą su akademine dalimi, koncertu, vakariene ir šokiais, grojant neolituanų orkestrui.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS



DĖMESIO!

Atvažiuavę 3 dienom — mokės tik už dvi. Viena diena veltui. Reikia turėti šio laikraščio iškarpą.

SEASCAPE BEACH MOTEL, DAYTONA BEACH, FLORIDA

Centras visų Floridos įdomybių. Valandos važiavimu pasieki: WALT DISNEY, SEA WORLD, SPACE CENTER, SILVER SPRINGS ir kitas vietas.

Kviečiame aplankyti ir apsisotinti mūsų motelyje. Rasite gerą ir nuosirdų patarnavimą. Gražius ir švairius kambarius. Spalvota TV. Plaukymo baseiną — žiemos metu šildomas.

Kainos neaukštos ir visiems prieinamos. Lauksime.

A. Andriulis

SEASCAPE BEACH MOTEL

3321 S. ATLANTIC AVE.
DAYTONA BEACH, FLA. 32018
Tel.: 904-767-1372

ALT INFORMACIJOS

Dėl JAV senato atostogų Vasario 16 minėjimas senate bus vasario 7 d. Minėjimą globoja sen. Percy. Maldą kongrese kalbės kun. H. Dumpys iš Detroito. Kongrese minėjimą globos kongreso atstovas Daniel J. Flood.

ALT centro valdyba sausio 11 d. savo būstinėje Chicage turėjo posėdį, kuriam apsvartyti ALT šaukiamo Amerikos lietuvių kongreso reikalai. Kongresas įvyks Chicage rugsėjo 27-29 dienomis.

Pirmininkas dr. K. Bobelis pranešė apie Vasario 16 minėjimą Senate, Kongrese. Iš Chicagos vyks du ALT siunčiami delegatai dalyvauti minėjime. Be to, jis painformavo, kad turėjo ilgesnį pasikalbėjimą telefonu su Vliko pirm. dr. Valiūnu ir J. Valaičiu. Numatyta kovo pabaigoje sušaukti veiksmų preliminarinę konferenciją, paruošiant medžiagą ir planą pagrindinei Lietuvos laisvinimo veiksmų konferencijai, įvyksiančiai vėliau.

Svarstytas Amerikos lietuvių bendruomenės vadovybės raštas, kviečias Altos valdybos atstovus pasitarti su LB krašto valdybos atstovais.

Apgaildestauta, kad Phoenixo lietuvių klubas, turėjęs apie 100,000 dol. vertės turta, padalino tuos pinigų įvairioms amerikiečių organizacijoms. Iš lietuviškų organizacijų tik Balfui paskirta 100 dol.

Nutarta anglų vertime išleisti prof. J. Ereto leidinį apie pavergtą Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus, išspausdinant 10,000 egzempliorių.

Prieš komunizmo imperializmą veikia sąjūdis Chicago vasario 16, 17 ir 18 dienomis ruošia specialų seminarą su eile rinkinių kalbėtojų, filmų demonstravimu, diskusijomis. Seminaras įvyks La Salle viešbuty. Programa nuo 9 val. ryto. Studentams duodamos stipendijos užsimokėti už seminarą ir už viešbutį. Registruotis: Chicago Antisubversive Seminar, Post Office Box 890, Long Beach, Calif. 90801. Seminare norinčius dalyvauti lietuvius prašome registruotis Altos istaigoje Chicage. Studentams numatomos lengvatos. ALT skatina lietuvių jaunimą seminarą dalyvauti.

ALT yra nusistačiusi stiprinti ryšius su kitų pavergtų tautų bei didžiąja amerikiečių spauda. Centro valdybos pavedimu kun. J. Prunksis Chicage aplankė redakcijas vokiečių laikraščio 'Abendpost' ir 'Sontagspost' žydų laikraščio 'Sentinel',

čekų laikraščio 'Narod' ir 'Katolik', amerikiečių 'The New World', painformuodamas apie padėtį Lietuvoje, apie lietuvių laisvinimo pasitangą ir įteikdamas knygas: 'Lithuania 700 Years' (dr. Geručio), 'Awakening Lithuania' (prof. Stuko) ir anglišką vertimą slapta Lietuvoje leidžiamos kronikos. Redaktoriai parodė nuosirdų prielankumą lietuvių reikalams. Skatinami visų miestų lietuvių užmegsti artimą ryšį su vietos spauda.

Išivijoje jau yra priaugęs geras skaičius mūsų gabių jaunų intelektualų. Jie turi daug žinių, gerai naudoja anglų kalbą ir verta būtų bandyti juos daugiau įvesti su paskaitomis, prakalbomis ir angliškai kalbančią visuomenę. Visus lietuvius, kurie šioje srityje galėtų pasitarnauti, Alta kviečia registruotis centro valdyboje ar skyriuose, jungtis į kalbėtojų būrus, apie tai pranešant vietos laikraščiams, amerikiečių organizacijoms, nepamirštant ir etninių grupių. Chicage ir artimesnėse apylinkėse kalbėtojų registracija vykdoma ALT centrinėje būstinėje, 2606 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629

• Skulptorius Petras Vėbra, gyv. Chicage, jau dovanojęs, Dirvos loterijai vertingą savo kūrinį, dabar, sveikindamas su šventėmis pridėjo dar 12 dol. auką, linkėdamas "daug sėkmės taip sunkiam ir nelabai dėkingam darbe".

Ačiū už auką ir linkėjimus.

EXPERIENCED MACHINISTS

1st & 2nd Shift
TURRET LATHE
MILLING MACHINE
SURFACE GRINDER
I.D. and O.D. GRINDER
AUTOMATIC SCREW
MACHINE
ERICKSON TOOL
CO.

34300 Solon Rd.
Solon, Ohio 44139
(6-12)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
TOOLMAKERS
AND
MACHINISTS

Growing powdered metal firm needs full time permanent employees for expanding tool room. Precision tool making experience desired. First or second shift, good pay and secure future. To get in on the ground floor apply to

SINTERED METALS DIVISION

Sealed Power Corporation
475 NORTH CENTENNIAL ST.
ZEELAND, MICHIGAN 49464

We are an equal opportunity employer (3-9)

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

TAUTOS DVASINIO TOBULĖJIMO ŠAUKLYS

Antano Smetonos gimimo ir mirties sukaktys šiais metais mums ypač jautriai primena jį kaip buvusį laisvos Lietuvos ilgametį prezidentą. O tie laisvės laikai šiandien šviesia žvaigžde žėri, kai žiūrime į dabartinę tėvynės nelaimę ir mūsų pačių tautinį nykimą svetimoje šalyje. Minime A. Smetoną kaip žymų visuomenininką, politiką, publicistą. Caro priespaudos metu A. Smetona buvo vienas iš ryškiausių veikėjų – samoningai tvirtas lietuvis ir gilios inteligencijos žmogus. Jis jau iš pradžių nesiblaškė ir neabejojo, o nuosekliaiėjo į tikslą – tautinę nepriklausomybę. Ir jis vienas iš pirmųjų nuvokė bei skelbė pačias tikriausias priemones, būtent: visų jėgų sutelkimas vieningom pastangom, visapusiškas tautos reikalų aprėpimas (jo veikla prieš lenkinimą bažnyčioje ir kt.) ir kuo sparčiausias švietimo lygio kėlimas tautoje. Jo didi inteligencija ir tolerancija įvairioms pažiūroms jį darė vadovu ano meto visuomenėje ir ypač susipratusių šviesuolių tarpe. Kai kiti gaisinosi energiją kovomis 'pirmievių ir atžagareivių' siauruose frontuose, tai A. Sm. patvariai ir tikslingai šaukė vienybėn. Tai buvo labai reikšminga platforma, kad ir skirtingų pažiūrų lietuviui turi derintis draugai, siekiant išvaduoti Lietuvą iš po Maskvos letenos, svarbu įsiskaityti A. Sm. raštus ir jo idėjas bent iš dalies pritaikyti šiandienykštei valandai.

A. Smetona laiko nuotolyje ryškėja kaip buvusi stipri asmenybė. Jei dėl politinių skirtumų dar gali būti įvairių nuomonių, tačiau kaip asmuo A. Sm. iškyla mums prieš akis kaip didžiai išsilavinęs, kultūringas ir daugiapusiškas neeilinio lietuvių pavyzdys. Tokios inteligencijos žmonių dabar itin trūksta, nors mokytojų ir daktarų turime gana apšviat. Pvz. jo meilė tautai buvo nuostabi ir konkreti: mokslą baigęs jaunuolis neieškojo pelningos vietos, o apsistojo kukliai gyventi tautos širdyje Vilniuje! Ir paskui visą energiją bei gabumus atidavė idėjai – Lietuvos laisvei! Liet. organizacijose ir spaudoje anuomet dirbti buvo daug sunkiau, nei dabar Amerikoje mūsų gausiems intelektualams, bet šie 'neturi laiko lietuvių', nes karjerą ir medžiaginį būvį stato aukščiau už savo tautos laisvės siekimą, už idėją. O A. Smetonai nebuvo sunku rasti laiko ir jėgų tautos reikalams, nes jo asmuo stovėjo aukščiau asmeniškų ar daiktiškų gėrybių. Tokio pilnutinio žmogaus asmenybės lygio jis buvo pasiekęs. Tai kultūringo

žmogaus idealas. Ir saviškiams save paaugoti jam nebuvo sunki auka, bet – didis pasitenkinimas ir džiaugsmas. Ar mes dabar, savitarpio ginčuose susmulkėję, galime suvokti tokią aukštą dvasios kultūrą, kai be jokių iš šalies paraginimų ir be 'sąlygų sudarymo' – jaunas diplomantas, neabejodamas, savo išsilavinimą ir visą dvasinį veržlumą nukreipia altruistiniam tikslui – tamsos ir skurdo vargan įstumtai savajai visuomenei ir žmogiško gėrio būvį pakelti? Ir nors A. Sm. taip pat mokėsi nelietuviškose mokyklose, universitetą baigė Rusijos sostinėje, betgi jam visai nekilo klausimo – kuria gi kalba reikia raštus rašyti, leidinius spausdinti, namie kalbėtis, vaikus auklėti? Todėl mūsų intelektualai Amerikoje turėtų gerai įsistebėti A. Smetonos asmenį ir įsiskaityti jo raštus, kad suvoktų, kas yra pilnutinis dvasios išugdymas.

Ypač savo gilia išmintį A. Smetona atskleidė būdamas L. universiteto lektorium – Poetikos kurse. Plataus diapazono originalus mastytojas. Nors trumpai jam teko dėstyti, bet paliko stiprų, nepamirštamą įspūdį, kaip prisimena vienas jo studentas. Auditorija būdavo visada taip pilna, kad lektoriaus katedros laipteliai iš abiejų pusių būdavo glaudžiai apstėsti užrašus darančių klausytojų. O jis kalbėjo labai ramiai, paprastai, be staigių balso moduliacijų, be linksmy įtarpų, oratoriškų pablgizginimų – ne, jam paviršutinių priemonių nereikėjo, nes jis jaunas protus traukė savo nemenku žinių bagažu, o ypačiai originalia mąstymo tėkme, blaviu tiesos gelmenų ieškojimu. Studentas jame jautė ne knyginių žinyno dėstytoją, ne mokslinės disciplinos periteikėją, bet savitos asmenybės atsiskleidimo šaltinį. Todėl kai tapo vėl prezidentu ir jo paskaitos nutrūko, studentai jo labai pasigedo, nes tokių pilnutinės dvasios išminčių nėra daug net ir geros profesūros tarpe.

A. Smetonos asmenį minėtasis studentas prisimena dar ir kitų požiūriu: jis buvęs kilniadvasiško kuklumo tikras dvasios inteligentas. Žodžiuose, elgsenoje neturėta jo nė mažiausios puikybės. Atrodė, kiekvienas žmogus jam buvo kaip didi dvasinė vertybė. Pvz. jo studentų būta šimtais, jis negalėjo pažinti, bet jei kuris gatvėje sutikęs sveikino, A. Smetona visuomet nedelsdamas atsakydavo, skrybėlę nukeldamas. Tuo tarpu kiti profesoriai dėdavo nepastebėję tokių sveikinimų: kas čia suspės prieš nepažįstamus jaunuolius dar vis kepurę kilnoti. Bet A. Smetonai, regis, kiekvienas

Šiandien lietuvių išeivijos visuomeninė, kultūrinė, politinė ir kitos veiklos sritys yra neišskiriamos mūsų lietuviško gyvenimo tautinių siekimų dalys, jungiančios jį į vieną didelę, pilną visumą. Jei mes bandytume savo veikloje ribotis tikrai vienoje kurioje srityje, tai savo organizacinę veiklą paverstume siaura kasdieninio gyvenimo vertybe, kurios egzistencija ir baigtusi su mumis.

Kaip žinome, mūsų išeivijos veikla yra tautinio savanoriško išpareigojimo vykdymas, tai mūsų dvasinis turtas, igytas dar iš pat savo tautos gelmių ir saugomas čia, svetimuose kraštuose, kad jis dvasiniai nemokėtų, o dar stiprėtų ir būtų taupomas vėl grąžinti ten, kur jis priklauso – savo tautai. Lietuvos okupantas turi visas veikimo priemones tautos rusinimui; jo daromai propagandai prieš Lietuvos nepriklausomybę: visą krašto spaudą, vienintelę krašte organizaciją, mokyklas, darbovietes ir net religiją, kai tuo tarpu mūsų veikimo galimybės labai ribotos: spauda, radijo valandėlės ir organizacijos, bet visa tai išlaikoma mūsų pačių lėšomis ir pasiaukojančiu darbu, be jokių valstybinių pašalpų. Tai rodo, kad mūsų idealai neblėsta ir ne be reikalo okupantas taip jaudinasi dėl mūsų patriotinės veiklos. Tai yra todėl, kad mūsų visas dėmesys nukreiptas į šias tris sritis, materialiai remiam ir savo įnašą organizacijose paliekame aktyviai jose dalyvaui.

Tačiau, laisvame pasaulyje kasdien tais pačiais trimis informaciniais kanalais, per svetimą radiją ir televiziją girdime, spaudoje skaitome šaukiant, kad gyvenimas nestovi vietoje, o dideliu tempu žengia pirmyn. Keičiasi pasaulio politika, keičiasi kultūrinių vertybių ir mokslinių išradimų atsiekimai bei jų vertinimas. Ir mūsų lietuviškame veiklos pasaulyje girdime priekaištų organizacijų bei institucijų vadovybėms, kad jie patys ir jų darbo metodai pasenę, kad toji ar kita organizacija nėra politinė ir todėl ne jos paskirtis rūpintis ta ar kita sritimi.

Bet, jeigu tikrai į aukščiau minėtą pastabą įsigilinsime, tai tokią nuomonę pakeisime. Kritikuoti yra pati lengviausia ir daugeliui maloniausia 'veikla', ypač kai nepasiūloma geresnių metodų, kai tariamieji kritikai nerodo pastangų nei tal kos tos veiklos pagyvinimui, pakeitimui.

Mes esame politinė išeivija, siekianti savo tėvynei laisvės ir nepriklausomybės. Tai mūsų pagrindiniai ir patys didieji veiklos uždaviniai, kuriems vadovauti turime sutelktines jėgas, vyriausias institucijas – Vliką ir ALTą, kurioms daugiausia aukščiau minėta kritika būna taikoma. Bet negalima pamiršti, jog tos jung-

tinės institucijos bus tiek pajėgios savo veiklą plėsti, uždavinius vykdyti, kiek jas sudarančios organizacijos bus gausios ir aktyvios savo vidaus organizaciniam gyvenime. O jų visų ypač politinės pastangos yra tiek vertos, kiek jos didina laisvės netekusios tautos viltis ir kiek stiprina išeivijoje tautinį išsilaikymą. Grįžtant prie kritiku, jog gyvenimas vietoj nestovi, esą reikia nuolat ieškoti naujų veikimo metodų, savo veiklą derinti prie jų, išeina į kraštutinumus, kaip ir dabartinis pasaulio politinis gyvenimas. Tokį naujenybių derinimą iškelia ką tik iš spaudos išėjęs 'Varpas' 12 nr., citatomis pateikdamas prieš 13 metų vieno veikėjo siūlomą metodą derinant mūsų politinę veiklą prie naujų gyvenimo sąlygų, nes esą, okupuotoj Lietuvoje žmonės apsirato, jei tik gautų padoresnį atlyginimą nebeonorėtų nuosavybių ir tt.

Deja, po tokių pranašavimų neužlgo ir vėliau, net po 10 metų gyvenimo tikroje parodė, jog okupuotų lietuvių tautinė dvasia nepasikeitė, iš mūsų tautos iškilo herojiniai simboliai, nors jau marksizmo-leninizmo įtakoje išaugę, bet okupantas nepajėgė net jaunosios kartos papirkti geresniais materialiniais pažadais. Jie pasirinko sau aukščiausiąjį idealą – laisvę ir tai įrodė visam pasauliui. Per ketvirtį su viršum šimtmečio dvasinė priespauda neįstengė prievarta peraukėti laisvės troškimą nuslopinti ir priversti tyliai kantriai nešti vergiją. Todėl ir mūsų išeivijos tautiniai siekimai nepasikeitė. Mes einame kartu su gyvenimu, bet siekiame tu pačių amžių bėgyje nesikeičiančių idealų – Lietuvai laisvės, Kalanto, Kudirkos ir kitų tautos herojų žodžiais tarant. Ir to paties tikslo siekia visos mūsų išeivijos organizacijos, nežiūrint, kaip jos savo siekius vadintų, politiniais, kultūriniais, visuomeniniais ar dar kitaip.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, yra viena iš didžiųjų mūsų išeivijos organizacijų, kurios nariai aktyviai reiškiasi visose veiklos srityse.

Politinę veikloje, kaip žinome, daugiausia dalyvauja per Sąjungos įgaliotus delegatus, kurių ir čia matau ne vieną ir Sąjungos vardu reiškiu jiems gilią padėką. Didelį įnašą S-gos nariai atiduoda ir bendrinėse organizacijose, būdami taip pat jų nariais bei rėmėjais ir vadovybėse. Visi S-gos narių darbai, atlikti sutelktinėmis jėgomis ar privačia iniciatyva, Sąjunga stiprina ir jos varda kelia.

S-ga yra idėjusi didį įnašą lietuvių tautos istorijai, išleisdama Lietuvos 1-jo ir vėliau paskutinio prezidento Antano Smetonos monografiją. Kadangi A. Smetonos visas gyvenimas buvo neatskiriama susijęs su Lietuva, todėl ir jo monografijoje plačiai atsispindi atgimstančios ir vėliau nepriklausomos Lietuvos gyvenimas.

Kitas istorinis paminklas Lietuvai daugiausia Sąjungos narių pastangomis ir lėšomis buvo pastatytas Lietuvos Nepriklausomybės

Fondo išleistas informacinis veikalas anglų kalba 'Lithuania 700 Years', dėl jo aiškaus reikalingumo net trims laidomis pakartotas ir trečios jam iš 1000 egz. pusė beliko.

Mūsų generacijos išeivijoje laikas pažengęs jau virš ketvirčio šimtmečio. Atvykome jauni, gražūs, pilni energijos, tėvynės meilės ir plačių užsimojimų. Per tą ketvirtį daug tų gražių užsimojimų įgyvendinom, daug darbų materialiai parėmėm. Bet laikas, deja, šiuo atveju didžiausiu tempu lekia pirmyn, kartu nusiėsdamas daug taurių lietuvių asmenybių, nepailstančių darbuotojų amžinybėn. Dar čia liekančių jėgos ir materialiniai ištekliai mažėja. To pasekoje silpsta ir mūsų narių pajėgumas bei organizacinė veikla. Anų eiles papildoma jaunoji karta, bet su mažesniais Lietuvos idealais.

Tai neaplenkia nei Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos, kuriai šie 1974-ji metai yra didžiai reikšmingi sukaktuviniai metai, nes suėina 25 metai nuo Sąjungos įsisteigimo Amerikoje. Kitaip sakant nuo S-gos susiorganizavimo ir pasivadinimo tuo vardu.

Be to, neeiliniai ir labai reikšmingi sukaktuviniai šie metai kitu atžvilgiu. Kaip žinome, sueina 30 metų nuo Lietuvos 1-jo ir vėliau paskutinio prezidento Antano Smetonos mirties ir 100 metų jo gimimo. Šių sukakčių atžymėjimui neužtenka vien salėse susirinkus kalbomis ir menine nors labai įspūdinga dalimi greit prabėgančiu momentu paminėti, o būtina, nes tos visos sukaktys itin tampriai, neatskiriama siejasi su ALTS-gos, tikriau sakant visos tautininkijos bei lietuvių tautos veikla, todėl reikia tą epochą ir joje paliktus tautininkų gilius pėdsakus tiek savo krašte tėvynėje, tiek jau čia išeivijoje atžymėti nykstančių paminklų paliekant ateities istorijai. Tuo labiau, kad bolševikams okupuojant Lietuvą pačios pirmosios pavergėjo aukos buvo daugumo tautinės minties žmonės, tai savaime suprantama, jog mums, kuriems likimas lėmė gyviems išlikti ir gyventi laisvėje, tęsiant jų darbus, tenka pagerbti jų atminimą ne trumpalaikiu paminklu.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba ėmėsi iniciatyvos išleisti Tautinės srovės istoriją, leidinį grindžiant šiais motyvais, siekiančiais:

1) atvaizduoti ir nuodugniau išryškinti tautinės srovės didžią reikšmę lietuvių tautos ir išeivijos gyvenime;

2) užfiksuoti ir tuo būdu įamžinti visą eilę Lietuvos istorijai reikšmingų įvykių ir svarbių duomenų, susijusių su tautinės minties žmonių veikla ir atliktais darbais;

3) parodyti nepriklausomos Lietuvos laikotarpį tikrą, tokį, koks buvo su visomis teigiamybėmis ir trūkumais, lietuvių jaunimui, nepriklausomą Lietuvą pažįstamam tik iš raštų, o ypač iš periodinės spaudos;

4) atsakyti okupanto žmeižtams, nukreiptiems į nepriklausomą Lietuvą ir į dabartinės išeivijos veiklą.

25 metų sukaktuvinio leidinio pageidavimų buvo iškelta paskutiniame seime Detroito praeitą pavasarį. Seime ir po seimo raštais ir žodiniiais pasikalbėjimais Sąjungos valdyba taip pat bendraraščių pranešė tą nutarimą skyriams, bet ne daug sulaukė jų pasisakymų, tačiau gavo įvairių pasiūlymų ir nuo pat savo kadencijos 1-jo posėdžio pradėjo tuo reikalu rūpintis, svarstyti galimybes, sudarinti planus, diskutuoti apimti ir t.t.

Tautinės minties žmonės už Lietuvos laisvę nuo pat atgimimo laikų yra paaukoję daug savo garbingų narių gyvybių, kiti savo darbu palikę didį įnašą tautos ir išeivijos istorijai, todėl Sąjungos valdyba nutarė aukščiau minėtų sukakčių atžymėjimui išleisti tautinės srovės istoriją. Leidinį, kuris ateinančioms kartoms bylos apie mūsų rūpesčius, pastangas, nuveiktus darbus ir įnašą į lietuvių tautos istoriją.

Nors dirbom, rodos, intensyviai, atiduodami tam rūpesčiui kiekvieną laisvalaikio minutę, bet jau praėjo pusė metų ir leidinio paruošimui belieka tik pusantros skaitant, kad būtinai turi išeiti dar šiais sukaktuviniais 1974-šiais metais.

Į redakcinę kolegiją sutiko įeiti šie mūsų profesionalai istorikai: prof. Juozas Jakštas, prof. Bronius Nemickas, prof. Jonas Puzinas ir ALTS-gos pirmininkė Emilija Čekienė, kurie tik prieš dvi savaites sausio 5 d. buvo suvažiavę į New Yorką pirmojo posėdžio ir nustatė leidinio planą ir apimtį, paskirstę skyriais ir poskyriais, nustatant maždaug tų skyrių puslapių skaičių ir kita.

Abu istorikai išpareigojo apžvelgti tautinės srovės laikotarpį, jau pasilikusį istorijos perspektyvoje.

Prof. J. Puzinas parašys tautinės minties kilmės istoriją ligi steigiamojo seimo.

Prof. J. Jakštas – tautininkai nepriklausomybės laikotarpyje ir dviejų paskutinių Lietuvos okupacijų bei Vokietijoje ligi imigracijos pradžios. Šio skyriaus, nes jis bus ilgiausias, darbu dalsins su prof. B. Nemicku ir kitais bendradarbiais.

Tautininkai Amerikoje ir ALTS-ga skyrius bus taip pat vienas iš plačiausių, todėl čia reikės daugiau ir darbų bei temų pasidalinimo.

Kadangi redakcinės kolegijos nariai yra išpareigoję ir kitose savo profesijos srityse, bendradarbiaujau lietuvių Enciklopedijos ruošime anglų kalba, Naujoje Vilnyje ir kitur, tai visą koordinacinį, informacinį darbą atlikti teks ALTS-gos valdybai.

Mes trokštame, kad jaunieji akademikai moksliniams laipsniams įgyti pasirinktų lietuviškas temas, jiems niekas iš profesorių to ir nekludo, bet štai į mane, gal būt, kaip spaudų rašančią vien šį rudenį kreipėsi trys akademikės, prašydamos nurodyti šaltinius, kur galėtų gauti medžiagos savo pasirinktom lietuviškoms temoms parašyti dizertaciją. O prieš porą savaitių, mažai lietuviškai kalbančiam studentui ukrainietis profesorius patarė rašyti temą lietuviško nacionalizmo išsivystymas Lietuvoje. Kai jis atsakė, jog neranda tokių lietuviškų šaltinių, tas patarė pabandyti imti socializmo išsivystymą Lietuvoje.

Tai tik keli atsitiktiniai sužinoti pavyzdžiai, o kiek jų pasitaiko, nežinome. Viena tačiau aišku, kad mūsų informaciniai šaltiniai tebėra

(Nukelta į 4 psl.)

DR. ANTANAS BUTKUS

TAUTINĖ SROVĖ IR IŠEIVIJOS LIETUVIŲ BENDRINĖ VEIKLA (3)

(Iš pokalbio su Detroito tautininkais 1973 m. gruodžio 8 d.)

PRASIMANYTAS "BAUBAS"...

Dalis 'aktyviųjų bendruomenininkų' užsispyrusiai kartoja, kad LB-nėn jokių būdų negalima įsileisti 'partiečių'. Pastarieji, girdi, tuoj LB-nę pražudys. Toks teigimas neturi jokio pagrindo. Tai tik prasimanytas 'baubas' nesusivokiantiems LB-nės reikaluose pagazdinti. Jis net akiplėšiskai juokingas pirmiausiai dėl to, kad dauguma tų pačių 'aktyviųjų bendruomenininkų' priklauso ir yra labai aktyvūs savose partijose, grupėse, ar organizacijose. Skirtumas tik tas, kad pastarieji partinį veikimą varo 'po stalu'. Akivaizdų šio 'slapto' būdo pademonstravimą matė-

ALT S-gos uždaviniai...

(Atkelta iš 3 psl.)

gana skurdūs, nors Lietuvos valstybė buvo didinga ir jos istorija garbinga, bet ateinančioms kartoms įrodymų nedaug tėra.

Taigi, išleidę anksčiau minėtą leidinį, gal būsime ir mes bent maža dalimi prisidėję prie lietuvių tautos tam tikro laikotarpio įamžinimo.

Bet, prieinu prie svarbiausio punkto, jog niekas negali atlikti didesnių darbų be didesnės kitų talkos. Ir ALT-S-gos valdybos aukščiausias minėto užsimojimo įgyvendinimui aš nuoširdžiai prašau Jūsų visų, Vinco Kudirkos žodžiais tariant, 'Pridėk ranką prie palengvinti gyvenimo pavargusių viengienčių ir paskolink kiek gali ir nori pinigų ant spausdinimo knygų'.

Bet aš prašau dar daugiau, kaip jis, nes jis žadėjo gražinti. Sąjungos valdyba prašo visų skyrių jungtis į šį didį darbą surasti mecenatų, garbės prenumeratorių ir iš anksto rinkti prenumeratas. Žinoma, kas gali ir aukų, vėliau aprūpinti bibliotekas. Jos pačios mielai perka, tik reikia pageidauti.

mie PLB IV seimo rinkimų metu Washingtonė. Apie 'aktyviųjų bendruomenininkų' rinkimines manipuliacijas plačiai buvo rašoma ir diskutuojama po paskutinės JAV LB-nės tarybos rinkimų.

Antra, pastaruoju metu nei JAV LB-nėje, nei ALTe nėra ginčo, kylančio iš grupinio - ideologinio, ar partinio susiskirstymo! Ginčas kyla tik iš asmeniškumo, iš nenoro kalbėtis su kitaip galvojančiais, iš nenoro suirti dėl esmės ir šio sustingimo organizaciniam formalizme.

LB-NĖS VISUOTINUMAS

Netenka pasakyti, kad LB-nei priklauso visi lietuviai. Visuotinė ir visus apjungianti ji nei tuo posakiu, nei savaime nepasidarys. Tam reikia koordinuotų pastangų ir laisvanoriškos talkos. Pirmiausia, tą visuotinumą reikia tinkamai suprasti, apie jį išsikalbėti ir dėl jo susitarti. Esu Dirvoje jau rašęs ir PLB seime Washingtonė kalbėjęs, kad visuotinumas LB-nėje gali būti dvejopas:

1) 'Šimtaprocentinis', kuriame be LB-nės organų valios nei plaukas nuo galvos nenukrenta.

2) 'Privachos' iniciatyvos pripažinimas bendrinėje veikloje ir laisvanoriškas darbo metodų bei organizacinės struktūros pasirinkimas.

Šimtaprocentinio visuotinio atkakliai siekia šiuo metu JAV LB-nę valdančiųjų 'aktyviųjų bendruomenininkų' grupė. Jų sudaryta koalicija šiuo metu turi monopolį ir Amerikos LB-nės organų sudarymą. Galima tvirtinti, kad jie Bendruomenę JAV-se yra užvaldę. Tas nebūtų taip blogai, jeigu pastarieji į Bendruomenę nežiūrėtų kaip į savo nuosavybę, nelyginant savo akcinę bendrovę. Blogiausia, tačiau, yra tas, kad jie skelbia ir iš visų kitų reikalauja, jog į LB-nę reikia eiti kaip individaus, - pavieniems asmenims, o patys, užkulisiai su-

sitarę, joje veikia organizuotai. Tą jų 'slaptą' susiblokimą aiškiai matėme PLB IV Seimo Washingtonė PLB valdybos rinkimo metu. Dabartinė 'aktyviųjų bendruomenininkų' koalicija ką vasaros stovyklose sutaria, tą be jokio atsižvelgimo į kitų lietuvių pageidavimus ir vykdo. Jie, lyg apsaugę 'rinkiminę pergalę' net nebando ieškoti susitarimo. Su liūdesiu tenka konstatuoti, kad 'aktyviųjų bendruomenininkų' koalicijoje nebėra bačiųniško noro susitarti, o tik barzdukiškai - nainiškas troškulis užimti bei užvaldyti. Bendruomenę užvaldžiusių tarpe, atrodo, pamirštama, kad pritarimo prievarta neišreikalauši, kuomet galios įsakyti nėra.

O būtų laikas, pats aukščiausias laikas, suprasti, kad lietuviškosios bendrinės veiklos vienintelis sėkmingas resursas tai tik savanoriškas įsijungimas, kas darbu, kas pinigų - kas abiem!

KAME LB-NĖJE NEDA-LYVAVIMO PRIEŽASTIS?

LB-nės nepopuliarumą liudija ir tas faktas, kad iš kelių šimtų tūkstančių JAV-se gyvenančių tautiečių vos keletas tūkstančių dalyvauja LB-nės rinkimuose. Didžiausia nedalyvavimo priežastis tas nesutarimas su ALTa ir jį sudarančiom organizacijomis iš vienos pusės. Iš kitos, kaip paskutinių kelių LB Tarybos rinkimų praktika parodė, - mažos grupės slapta susiorganizavimas ir noras užgrobti visus LB-nės vadovaujamus postus! Sakysite, kad demokratiniuose rinkimuose to negalima padaryti, nes rinkėjai gali laisvai apsispręsti ir rinkti tą, ką nori. Praktiškai mūsųose to nėra dėl keleto priežasčių:

1. Visuomeninis darbas laisvanoriškas, neapmokamas, nedėkingas, nes neproduktingas. Garbės ir tos ne daug, nes 'valdžios' posto prestižas ir įtakingumas nėra didelis. Išvadoje - 'valdžion' nedaug kas tesiveržia.

2. Dabartinėje rinkimų praktikoje kandidatuojančiai nesupatrina juos renkančiųjų nei su savo siūloma programa (jei tokia iš viso turi), nei viešai nepasiskiria ar kitu klausimu, kuris yra kontraversinis. Pavyzdžiui, kad ir ALTo bei LB-nės bendradarbiavimo, Vasario 16-tos aukų, ar organizacijų atstovų į LB-nės Tarybą įjungimo klausimais.

Taigi, LB-nė ne tik nesunkiai 'užvaldyti', bet ir rinkėjai iš anksto visai nežino kokio nusistatymo Tarybos ar Seimo narius jie renka. Atseit, katė maiše perkama pigiai.

3. Jau minėjau, kad 'aktyvieji bendruomenininkai' iš visų kitų JAV lietuvių reikalauja, kad pastarieji į LB-nės kandidatūdomi ar joms atstovus rinkdami, rinkimuose dalyvautų ne sąrašais, be pavieniui. Patys gi slapta rinkiminę akciją varo labai gerai susiorganizavę.

Atrodo, kad Bendruomenės aktyvistai tebesilaiko seno posakio: 'Kas leidžia Jupiteriui, tas neleidžia jai jaučiam...'.

KUR GINČIO ESMĖ?

Ir ALTa ir LB-nė siekia tų pačių tikslų. Jau esu minėjęs, kad tarp jų konfliktas yra ne dėl skirtingų siekimų, bet dėl tų tikslų panašumo. Ne tik tikslai panašūs, bet ir resursai ir darbo jėga yra semiami iš to paties šaltinio - JAV-bių lietuvių. Berekalinga konkurencija veda tik į veiklos paralelizmą, o pastarasis į ginčą.

GINČAS ĮKYRĖJĖS, NESUPRANTAMAS NEPATEISINAMAS

JAV LB-nės ir ALTo vadovybių ginčas yra įkyrėjęs, nesuprantamas ir nepateisinamas. Jis įkyrėjęs, nes drumsčia visuomeninės veiklos nuotaiką. Nesuprantamas, nes nėra rimtų priežasčių tą ginčą testuoti. Nepateisinamas, nes trukdo lietuvių išlaikymo darbą, persimesdamas į jaunesniasias kartas. JAV LB-nės ir ALTo problemos teigiamas išsprendimas, mano supratimu, yra vienas iš svarbiausių JAV-bių lietuvių, tad ir Tautinės srovės žmonių, uždavinių. Kad jo teigiamas išsprendimas nepaprastai pribrendęs, aiškiai rodo pernai įvykęs LB-nės Omahos

apylinkės susirinkimas. Jame vienbalsiai nutarta užsaldyti visas apylinkėje surinktas aukas, iki šis klausimas bus tinkamai sutvarkytas! Akyvaizdesnio pavyzdžio nereikia, kad šio konflikto pasekmės jau persimetė ir į periferinę lietuvių veiklą.

LB - ALT GINČAS IR JAUNIMO VEIKLA

Ginčas neigiamai atsliepia ir jaunimo darbui. Tai matyti ir iš I-mo PL Jaunimo Kongreso įsteigtos PLB Jaunimo Sekcijos. Jos uždavinys - koordinuoti tarporganizacinę jaunimo veiklą bei atstovauti organizacijom nepriklausančiam jaunimui. Tie uždaviniai, deja, nebuvo atlikti. II PLB Jaunimo kongreso metu buvo įsteigta Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga (PLJS). Jau virš metų nuo jos įsteigimo, bet ji iš popierinės stadijos dar neišriėdė. Tad ir kyla rimta abejonė naujos organizacijos reikalingumu. Atrodo, kad ji įsteigta daugiau iš desperacijos tų LB darbuotojų, kuriems, kad ir po daugelio pastangų, nepavyko įgyvendinti I-mo PLB Jaunimo Kongreso nutarimo sėkmingai išplėsti Jaunimo Sekcijos veiklą. Realiai žiūrint, perspektyvos PLJS sąjungos veiklai plisti nėra geresnės negu Jaunimo sekcijos.

Norint ligą gydyti, reikia atpažinti ją sukeliančias priežastis ir jas paš-

linti. PLJS sąjunga ir Jaunimo Sekcija, mano supratimu, turi tas pačias klūties veiklai plėsti: nepalankų kai kurių ideologinių - grupinių organizacijų nusistatymą LB-nės atžvilgiu iš vienos pusės ir aktyviųjų bendruomenininkų pažiūras į šias organizacijas iš kitos. Nepasitikėjimas tebėra abipusis, ir iš to išplaukia nenoras drauge dirbti. Gi ilgai užtrukęs LB - ALT ginčas užkasa tarporganizacinę veiklą savuose apkasuose.

(Bus daugiau)

FACTORY HELP
NO EXPERIENCE NEEDED FOR
LIGHT FACTORY WORK.
Steady work for qualified people.
APPLY PERSON
INTERSTATE DIESEL CO.
2093 EAST 19th ST.
CLEVELAND, OHIO (5-14)

MEN WANTED
GENERAL LABOR STEEL
WAREHOUSE
2ND SHIFT
Good Benefits
INDEPENDENT STEEL CO.
615 LIVERPOOL DRIVE
(Off Pearl & Grafton Rd.)
VALLEY CITY, OHIO
216-225-7741 (5-11)

WANTED JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
MACHINISTS
HORIZONTAL BORING
MILL
TURRET LATHE
ENGINE LATHE

Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance. Paid
Blue Cross and life insurance. West
Side location. High hourly rate and
overtime. Apply in person.

REX BUCKEYE CO
7500 Associate Ave.
Cleveland, Ohio 44144 (5-10)

TAUPYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADĖTOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO
NĖS NUOŠIMČIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.



WE PAY HIGHEST RATES:
7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)
7% — 4 yr. Certificates (Min. \$5,000)

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Petronėlė Orintaitė

Gaudvytis

DIRVOS PREMIJUOTA NOVELĖ

(10)

— Tu dar nesupranti, tėvuli mielas? — jis dar akimoku pačiumpa savo smulkutę, tamsbėrę garbanom klestinčią Rasele glėbin ir sukuriu apsuka porą eilių salos vidury, tuomet šūktelia: — Štai, kur mano mįslės, kur viso galvosūkio raktas! Mano mokslų paskata, paparčio žiedo radinys! Judu abu per greit užmiršote, — jis linksmom akim dursliai nugraibsto priešais stypsančius tėvus: — argi nebeatsimenate, ką reiškia jaunam... įsimylėti! Visas pasaulis deimanto puse apsverčia! Norus aukštyn palakdina, jėgas padvigubina. Marios energijos atplūsta — Atlantą išsemtu, Montblaną nuverstu! Apgeria toks geismas ryžtis, ką nors pasiekti, nes — jau turi su kuo laimėjimais dalintis. Tik vienišas žmogus būna betikslis ir bedžiaugsmis, eikvojasi ir kiauru nerimu kvaišta, nerasdamas ko stvertis. O čia štai... Kaip vidurnakčio nykumoj tau tvykst papartis stebuklingu žiedu — ir viskas kitaip: širdy šviesu, visi žmonės geri, darbai lengvi. Laimė trykšta iš visapus, tik semkis ir sotinkis! Jokių kliūčių nebaisu, niekas nesunku — žengi milžinu ir čiumpi gyvenimą už ragų! Tik, deja, to paparčio niekas kitas tau negali duoti nei parodyti, kol patsai kibirkštim neįsidedsi. Jei tavo širdis uždara, joki žodžiai iš šalies nepadės. Bet vos plykstelia lieps-

na — devyniasdešimt devyni džiaugsmiai staiga pražysta... Ir dienos tampa kaip daina...

Jis vėl žaidamas lakiu bučiniu siurbtelia savo moteriškaitės žandą ir atokiau atsispyręs grožisi:

— Va, man pakanka šitaip dirstelti į ją ir — trigubo ūpo ugnim aptvinstu: visus mokslus šuoiliu peržengčiau, visas žvaigždes delnais susemčiau! Meilė — tai angelų gėralas! O kolei vientulys vištėlis goglinėjau — dvasia be vietos, spraga Adomo šonkaulyje, nepilnas žmogus... Tik dabar žinau, koks laimikis būti dviese! Pasitikėjimas ligi paslapčių dugno! Jau ne bastūno tuščiaiduriai skraidymai, o pastovi taika: esi namie, patį save ir savo vietą suradęs. Nebegaudai mirazų. Nebe vienišas vilkas, kur vis į girią dairosi. Tik norisi šitaip draugėje gyventi nors šimtą metų... Milijonierium jaučiuosi, — jisai vėl, susižavėjimo gėresiu apsemtas, žvilgsnio žiburiais nuglamonėja žmonikę: — Ne ne, į jokių milijonus jos nekeičiau...

Gintyla, amžiausias rėžias ir kietais patyrimais apžabotas, tebestingso dvejojdamas. Niekaip neištirpsta neapasitikėjimo krislai. Jis būtinai svirstelia į antrąją svarstyklių pusę:

— Sūnau, dar tu mažai žygiavęs žemės keliais. Pasaulis ne vien žibintais blizga. Bus kliūčių, oi daug kliūčių! Ir smūgių per kuprą. Plikto peralo driežas žmogų be perstojo pakulniui seka ir — lengviausiai pakanda skystus optimistus. Kaip paukščiui perdrąsiai plazdant, vėtra sparną nulažia...

— Ė, tėtuli... Numanau ir tą išvirkščią pusę, — Gaudvyčio akys grimztelia gilyn, minties dugno siekdamas; tačiau jo nebepykina tėvo pamokslavimas, net įdomiai gaivu nuomonėm dalintis. — Bet kai savy juntai tiek gerų jėgų veržiantis — visos kliūtis nudauši, visas klastas sutrėkši! Svarbu savy būti tvirtu ir... vis žvelgti aukštyn, tai joki gyvačių geluoniai neįskaudins. O jaunam meilė — žmogiškas glaudumas ir

abipusė atrama — didysis stebuklas! Atsiveri visais šaltiniais ir jungiesi draugėn — dviese bendrą gyvenimą laimėti! Tai savęs suradimas. Įsiminties branda ir darbų prasmė, kai egoizmas ištirpsta dvigubu pelnu... Žmogaus paslapties šaknis: mokėti džiaugtis ne tik sau...

Tėvui, senose nuomonėse įdirzusiam, nelengva virškinti sūnaus lakias mintis:

— Betgi žinok, kurią pusę beverstum, duonos kąsnio pagrindas šeimoj buvo ir bus kertinis akmuo.

— O aš kitaip manau, tėti, — pagarbiai paprieštarauja Gaudvytis, vyriškai savim įsitikijęs. — Ne duona ir ne pinigai, o kai kas nepaaiškinamo, širdyje ir pakaušyje — be ko ir tie medžiaginiai sotumai dar nepasotina. Kolei to nėra, visi turtai vėjais švaistosi.

Atvirumu išsilieti pasinėšęs, jis grįžtelia ir į anuos dalykus, kurie ilgą laiką buvo taip nesmagiai drumstę santykius — jo ryšį ir meilę tėvams:

— Va, galop matote... Anksčiau mane peikėte ir barniais ujote. Jūsų noru gal būčiau tikrai diplomą greičiau sukales ir į sočią tarnybą įsipelnęs... Bet jei ne tos draugystės ir pažmoniai, tie lakstymai ir laiko gaišatys — kur bebūčiau Rasele suradęs? Ir jei dabar su svetima marčia liežuvių laužytumėte, ar jums patiktų? Net ir kariuomenė, žinau, tuomet judviejim aitrai širdis sugildė... Bet argi be naudos? Įgavau erdvesnės nuovokos viskam. Juk namuose, jūsų globoje — augau kaip šiltadaržys, be vargo. Tad būtina buvo pabraidyti ir po svetimus dilgynus... Šiandien diplomai — tik priedas prie tų visų patyrimų, kai jau visapusiškai išvėtytas ir pagrūdintas... Dabar pagaliau tikrai subrendęs galiu jaustis — lygus jums ir kitiems. Ir todėl ateina nuoširdi taika, jokių kivirčų nebebus, — Gaudvytis, apglėbęs staiga tėvą, stipriai sugniaužia standžiais rankų stambiais ir — pabučiuoja į sukempusį skruostą...

(Pabaiga)



KŪRYBA IR MOKSLAS



LAISVIEJI LIETUVIAI DAILININKAI!

Tautą ištikusią nelaimę mus išbloškė iš gimtojo krašto, kuriame buvome pasirošę gyventi ir kurti. Pasitraukėme nuo vergovės ir smurto, nešamo sužuvė-jusių žmonių ir jų prievartos žimtos.

Tvirtai tikėdami, kad Lietuvos okupacija tėra laikina, grupė dailininkų didžiausiomis pastangomis įkūrė instituciją, kurios pagrindinis tikslas buvo atrinkti iš-eivijoje atsiderusių lietuvių dailininkų kūrinius, juos iš-saugoti ir laikui atėjus gra-žinti Nepriklausomai Lietu-vai. Tai institucijai buvo pa-rinktas garbingas mūsų ge-nijaus Čiurlionio vardas.

Per keletą metų steigė-jams pavyko apie galeriją suburti didžiulį lietuvių dailininkų ir sukaupiti per 100 kūrinių ir Meno Kūrinių Fondą. Visi to fondo kū-riniai buvo dokumentuojami ir apsaugos dėlei tie doku-mentai laikomi trijose vie-tose.

Gražiai veikianti Čiurlio-nio Galerija buvo smurtu atimta iš jos steigėjų. Nau-jieji šeimininkai nustojo sudarinėti gaunamiems kū-riniams dokumentus. Gale-rijos meninį turta ėmė skai-tyti privačia nuosavybe ir apie Meno Kūrinių Fondą bei kūrinių telkimą Nepri-klausomai Lietuvai jie net nenorėjo girdėti. Tik teis-muose nuvytas botagas išvi-jo Kūrinių Fondo 'savinin-kus' iš Čiurlionio Galerijos ir, atrodė, perdavė galeriją ir jos turta į patikimas ran-kas — sudarytam Globos Ko-mitetui. Tačiau, po poros metų paaiškėjo, kad gale-rijos veikloje 'pučia panašūs vėjai'. Renkami paveiks-lai gal kur nors ir užrašomi, bet Lietuvos Konsulas tu už-rašų negauna. Nedarant nie-ko 'nuneštai' galerijos kasai atgauti ir nevykdant kitų susitarimo sąlygų, Čiurlio-nio galerijos steigėjai atšau-kė savo parašus ir Globos Komitetas pakibo ore. Gin-čas vėl atsiderė teisme.

Beveik tuo pat metu ga-lerijos ginčas buvo perduo-tas į Lietuvos Atstovo ir Konsulų rankas. Po išsa-maus susirašinėjimo Lietu-vos Generalinė Konsulė p. J. Daužvardienė gavo pil-nus įgaliojimus ginčą pri-vesti prie galo. Pirmasis ginčo šalių pasitarimas Kon-sulate įvyko 1972 rugsėjo 14 d. Po jo, buvo dar šeši pa-sitarimai, kuriuose atvirai iš-sikalbėta ir buvo sutarta esamas dvi organizacijas tai pačiai galerijai sujungti į vieną. Tos dvi galerijos or-ganizacijos yra: buvęs Glo-bos Komitetas be Konsulo ar jo atstovo, valdęs didžiul-į galerijos turto ir ant-roji — Čiurlionio Galerijos Direktoriatas, turintis gale-rijos veikimo Čarterį, 128 kūrinių dokumentus ir dail. P. Puzino iš teismo atpirk-tuosius paveikslius.

Paskutiniajame Konsula-te įvykusiame pasitarime 1973.X.30. buvo sudaryta Gen. Konsulės vadovaujama Komisija susitarimo projek-tui paruošti.

Deja, š.m. gruodžio mėn. 3 d. kun. J. Borevičius, ne-siskaitydamas nei su Lietu-vos įstaigomis, nei su gera valia, brutaliai nutraukė visas susijungimo viltis p. Gen. Konsulei pranešdamas, kad 'jie Čiurlionio Galerijos reikalų pasilieka prie status quo ir su Direktoriatu nesijungia'. Tą dieną kun. Bo-revičius pakartojo anksty-vesnį kategorišką pareiški-

ma, kad 'paveikslų doku-mentų niekam neduos'. Tuo būdu paaiškėjo, kad pagrin-dinė sąlyga Lietuvos turtui — Meno Kūrinių Fondui — apsaugoti nebus vykdoma.

Kolegos Dailininkai! Atė-jo laikas kada nebeturite lik-ti nuošaly ir žiūrėti kaip ki-ti kovoja dėl Jūsų kūrinių apsaugos. Jūs turite padary-ti reikiamas išvadas, tarti savo žodį ir prisidėti prie

Čiurlionio Galerijos padėties atitiesimo, kad ji galėtų at-likti steigėjų užbrėžtus tiks-lus.

Čiurlionio Galerijos Stei-gėjų vardu: Prof. Ado-mas Varnas, Dail. Mi-kas Šileikis, a.a. dail. Zenono Kolbos vardu našlė Emilija Kolbienė, Dail. Jonas Tričys.

Chicago, 1973.XII.16.

ČIURLIONIO GALERIJOS REIKALU

Lietuvos Generalinės Kon-sulės p. J. Daužvardienės vedami šalių pasitarimai Čiurlionio Galerijos ginčo baigimo reikalu š.m. gruod-žio mėn. 3 d. kun. J. Bo-revičiaus buvo nutraukti.

Lietuvos Atstovui p. J. Kajeckui pavedus Generali-nė Konsulė J. Daužvardie-nė sušaukė Direktoriato ir buvo. Globos Komiteto pir-mininkų pirmąjį pasitarimą 1972.IX.14. Po to Konsulate įvyko dar šeši pasitarimai, kurių metu buvo atvirai iš-sikalbėta ir prieita bendros nuomonės, kad dvi organi-zacijos tam pačiam objek-tui, — viena valdanti didžiul-į turto, o kita turinti tei-sinį pagrindą — Čarterį, — tu-ri būti sujungtos. Deja, po to š.m. gegužės 2 d. kun. Bo-revičiaus advokatas Žumbakis, pakviestas toliau svars tyti dviejų organizacijų su-jungimo reikalus, Konsula-te padarė tokį netikėtą pa-reiškimą: 1) Jezuitai atidaro savo galeriją, 2) Čiurlionio Galerija bus perduota naujai vadovybei, sudarytai iš 10-15 organizacijų atstovų, 3) Naujoje Čiurlionio Galerijos vadovybėje jezuitų atstovo gali ir nebūti.

1973.VIII.16. Provincijo-las kun. G. Kijauskas, tris valandas užtrukusiame nuo-širdžiam pasikalbėjime su Direktoriato Pirmininku inž. D. Adomaičiu, paklaustas kaip yra su Jezuitų gale-rija, pripažino, kad pas juos 'tokia mintis yra'. Bet, o var-ge, paskutiniajame Gen. Konsulės sušauktame pasita-rime 1973.X.30, kuriame dalyvavo ir Provinciolas kun. G. Kijauskas, Jezuitų galerijos klausimui iškilus, kun. Borevičius pareiškė, kad jis 'čia pirmą kartą iš Adomaičio apie tai išgirdęs', — taigi, visiškai paneigė adv. Žumbakio pareiškimą, ku-ris savo laiku buvo užproto-koluotas ir kam reikia išsiun-tinėtis. Nežiūrint to nesklan dumo, tolimesnis pasitari-mas buvo sėkmingas ir visu dalyvių buvo vieningai su-tarta sudaryti Generalinės Konsulės vadovaujamą susi-tarimo projektui paruošti komisiją iš penkių asmenų. Čia pat į Komisiją buvo parinkti prof. M. Mackevi-čius ir inž. D. Adomaitis — iš Direktoriato ir kun. J. Bo-revičius su jo pasirinktu as-meniu iš buvusio Globos Ko-

miteto, prisilaikant bendro pageidavimo, kad šioj Komisijoj nebūtų advokatu.

Pirmasis Komisijos posė-dis buvo šaukiamas š.m. lap-kričio mėn. 27 d., bet kun. Borevičiaus prašymu jis bu-vo nukeltas į gruodžio mėn. 5 d.

Tos dienos nebesulaukęs, gruodžio mėn. 3 d. kun. Borevičius Gen. Konsulei p. Daužvardienei pranešė, kad Čiurlionio Galerijos rei-kaļu 'jie pasilieka prie sta-tus quo ir su Direktoriatu nesijungia'.

Toks netikėtas pasitarimų nutraukimas, kada atrodė taip arti esama užbaigti šį niekam nenaudingą ginčą, yra brutalus nesiskaitymas nei su gera valia, nei su Lie-tuvos įstaigomis. Tuo buvo palaidotos viltys ginčą tai-kingai užbaigti.

Trumpai apie tai praneš-dami mes tikime, kad lietu-viškoji visuomenė ateis pa-gelbon apsaugoti Čiurlionio Galerijoje sukaupą Lietu-vos valstybinį turta.

Čiurlionio Galerijos Di-rektoriatas

Domas Adomaitis
Jonas Bertašius
Emilija Kolbienė
Prof. Mečys Mackevičius
Jonas Tijūnas
Adv. Frank Zogas
Kan. Vaclovas Zakarauskas
Prof. Adomas Varnas
Dail. Jonas Tričys
Dail. Mikas Šileikis

Mums rašo

KĄ REIŠKIA GULAG?

Dirvoje Nr. 2 Rimas Dai-gūnas, rašydamas apie Alek-sandro Solženicino knygą 'Gulag Archipelago 1918-1956' neteisingai nusako žo-dį 'Gulag'. Pagal jį tai reiškia naikinimo stovyklų visu-mą. Tikrumoje žodis 'Gulag' reiškia: Glavnoje upravle-nije lagerei. Lietuviškai bū-tų: vyriausioji stovyklų (la-gerių) valdyba.

P. Pajaujis

WANTED AT ONCE
1ST CLASS
ALL AROUND MACHINISTS
Company paid benefits. Overtime.
DAY SHIFT
FREDON CORP.
1400 E. 222
EUCLID, OHIO
216-531-1780 (4-6)

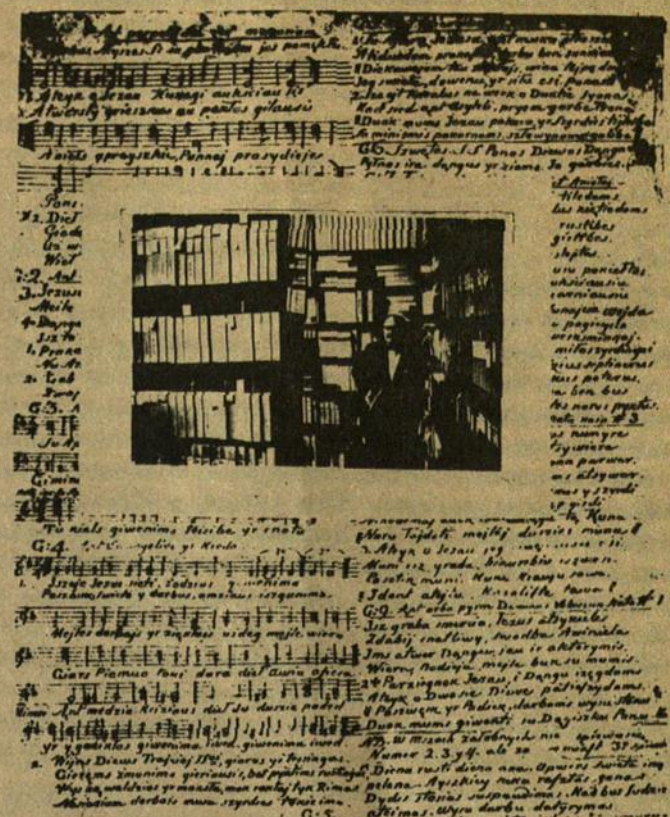
Apie muzikologijos prof. Juozo Žilevičiaus archyvą JURGIS GLIAUDA

Šiomis dienomis pasirodė prof. Juozo Žilevičiaus pa-rašyta ir prof. Leonardo Šimučio anglų kalbon iš-versta brošiūra apie Lietuvių muzikologijos archyvą: The Juozas Žilevičius Library of Lithuanian Musicology. Tai 25 puslapių leidinys, gausiai iliustruotas, enciklopediškai glausto dėstymo ir, aišku, autentiškiausių davinų apie Archyvo istoriją ir turinį, nes paties Archyvo kūrėjo parašytas.

Nėra blogo, kas neišeitų į gerą — byloja žmonių išmin-tis. Tą tvirtinimą matome ikūnytą Muzikologijos Ar-chyvo istorijoje. Savo laiku ši didžioji lietuviams kultūri-nės reikšmės rinkinį bandy-ta įsiūlyti New Yorko vie-sajai bibliotekai, mėginta atiduoti saugoti Kongreso bibliotekai. Tai buvo tragiš-ki pastogės ieškojimai. Vie-nur ir kitur nepavyko. Ir dėl tos nesėkmės Archyvas išli-ko lietuvių dispozicijoje. Ši unikalinį lietuvių muzikinio pasaulio objektų rinkinį ga-vo garbė globoti lietuviai tėvai jėzuitai. Jie įkurdino savo patalpose per tris tūk-stančius medžiaginių svarų, per tris šimtus tūkstančių objektų, neįkainuojamos lie-tuviams vertės rinkinį.

Taip prof. J. Žilevičiaus kelių dekadų bėgyje surink-tas stebuklingasis lobis ra-do prieglobstį savojoje, tau-tine prasme, pastogėje. Juo labiau tas faktas kelia džiū-gesį atsiminus, kad daugis mūsų kultūrinių rinkinių pa-teko į svetimų sandėlių len-tynas.

Brošiūra teikia žinių Ar-chyvo lankytojui: kas tai per įstaiga, koks Archyvo tiks-las, minimumas istorinių da-vinių, didingojo rinkinio struktūra bei istorinės ir ko-



Lietuviškų Mišių rankraštis, naudotas Kražių jėzuitų akademijoje 1830 metais ir prof. J. Žilevičius prie savo archyvo.

kalinės padalos. Archyvo medžiaga sudėta į begaly-bę kietų viršelių papkui. Tai saugoja medžiagą nuo laiko veikmės. Papkui nugarėlių rikiuotės rodo kokia gausa davinų sukaupia Archyve.

Ir kada pagalvoji, kad vi-sa tai vieno asmens nuveik-ta, surinkta, sutvarkyta — asmens, kuris toks platus sa-vo muzikinėje kūryboje, toks aktyvus muzikinio gy-venimo organizavime ir ju-dinime — tenka pamaldžiai stebėti, o Archyve, pagar-biai galvą nulenkus, jaustis kaip šventovėje.

Prof. J. Žilevičiaus bio-grafijoje, kuri gerai prista-tyta Lietuvių Enciklopedi-joje, šiam Archyvui teskir-ta ... 6 eilutės! Ilgą laiką tas nemarus rinkinys netu-

rėjo pastogės, lėšų, garso, visuomenės dėmesio ir mei-lės. Darbas buvo praaugę-visuomenės sampratą apie kultūrinio nuoveikio matą ir prasmę. Visuomenė mėgs-ta spektaklius.

O ar įmanoma dabar vaiz-duoti tą visuomenę be Žilevičiaus muzikologinio archyvo? Rinkinio kartoteko-je įtraukta trys šimtai tūk-stančių objektų! Tam faktui pristatyti reikia didelio vei-kalo, o kuklumo ir susikukli-nimo ženkle operuojame brošiūra. Škicas sukelia pa-žinimo apetitą. Gal ta bro-šiūra pirmoji kregždė, žen-kinanti dėmesį milžinui? Bet ir brošiūrai pasirodyti rei-kėjo palankaus asmens, me-cenato (Valdas Adamkus). Tuo tarpu knyginė ekskur-sija į Archyvo turtus, į jo gelmes ir lobius, ar negali būti leidiniu, kuris įtrauktin-as į mūsų piniginųjų insti-tucijų agendą?

Archyvas taip pat stip-rus ir savo ekspoziciniais rinkiniais. Šie sudaro Muzi-kologinio muziejaus pagrinda. Muziejui reikia erdvių patalpų, kas tuo tarpu vis dar svajonių ir mirazų pa-saulyje. Praktišką kelią gali-ma rasti rengiant progines ekspozicijas, naudojantis Archyvo turtais.

Brošiūros pavadinimas sujungė rinkinio kūrėjo ir jo kūrinių vardus: The Juozas Žilevičius Library of Lithuanian Musicology. Ir lietu-viškai Archyvas vadintinas: Lietuvių muzikologijos prof. Juozo Žilevičiaus archyvas.

Prof. J. Žilevičius nuveikė darba, kuris, atrodo, išei-vijos sąlygose neįmanomas nuveikti. Gal dėlto literatai ir teatralai turi aitrai pavy-dėti muzikams.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pasirinkimas pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Flbr Chicago, Ill. 60601



Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSTIKINSITE.

MILL WRIGHT MACHINE REPAIRMEN

Prefer journeyman experi-enced in operating drill press, grinders, arc welders, gas cut torches, etc. We offer a good hourly rate, insurance and pension benefits, vacation and stock option plan. For appoint-ment call Mrs. Beach, 216-341-9494.

INLAND STEEL CONTAINER DIV. INLAND STEEL CO. 9612 Meech Ave. Cleveland, Ohio 44105 An Equal Opportunity Employer (5-7)

ČESLOVAS GEDGAUDAS IR LIETUVIŲ KALBA II

Č. GEDGAUDO ATLIETUVINIMUS SUKRITIKAVUS (3)

JÜRATĖ STATKUTĖ-DE ROSALES

ŠI STRAIPSNI LAUŽANT, BUVO SUMAIŠYTI
KAI KURIE POŠMAI IR GAVOSI NEAIŠKUMŲ,
TAD PERLAUŽĘ IŠ NAUJO SPAUSDINAME.
AUTORĖS IR SKAITYTOJŲ ATSIPIRAŠOME.

Rašydama straipsnių ciklą apie tautinius šokus panaudojau mano surinktą medžiagą apie lietuviškus liaudies šokių pavadinimus, kuriuos vyčiai gaudai 5-tame šimtmečiu atsigaubėno į Ispaniją iš rytų Europos. Kiekvienas užtikta šokio pavadinimas jau buvo gero, kai dokumentuotas, apie kiekvieną jau buvau surinkusi nemažą pagalbinį dauginių. Griežtai pasiryžau neliesti 'gedgaudiškų' (o faktinai visiems istorikams įprastų) atlietuvinių metodų, ir nutariau kiekvieną pavadinimą perrašyti paraidžiui, taip, kaip ji buvau užtikusi.

Perrašiusi vieną kitą pavadinimą paraidžiui, apsižiūrėjau, kad niekas, nebent prityręs kalbininkas, jo nesupras. Taigi kito kelio neturėdama, pasiryžau kiekvieną žodį metodingai išsiaiškinti.

Nutariau pradėti nuo kadrijo (ketureilio) antrojo lietuviško vardo – parikiuotė. Šitaip ketureilį, išvirstę kitose Europos šalių į Kadrių, tebėra vadinamas Ispanijoje, Asturijos provincijoje: 'Pericote'. Mat mane buvo surizęs garbingosios TSR Mokslų Akademijos surašytas 'pauzų Kadrius', lietuvių tautinis šokis, kurio varduose lyg ir pabrėžiama to šokio vardo svetimumas mūsų kalbai. Taigi panorau žmonėms pasakyti, kad pirmasis visų pasaulio kadrių vardas yra buvęs 'ketureilis' arba 'parikiuotė'.

Be abejo, tokį aiškinimą turėjau pradėti nuo šokių vadovo vardo. Ispanijoje, net iki XIX šimt., šokių vadovas buvo vadinamas 'pericon' – parikoniu. Tik tai neseniai šį vardą pakeitė prancūziškas skolinys 'batonnier' (Tokiu pat parikonės (pericon) vardu tebėra vadinami sudėtingesni šokiai P. Amerikoje).

Pradėjau išdėstyti, kad žodis 'pericon' nieko bendro neturi nei su papūgomis, nei su žiurkėmis; priešingai, ispanų kalboje visa eilė šios šaknies žodžių nurodo įvairius 'rikiuojamus' daiktus.

Paskui teko straipsnyje nurodyti, kad priešdėlio 'pa' garsas, būdamas gretimos 'i' įtakoje, pilnai galėjo dar lietuvių kalboje susiaurėti ir pavirsti į E. Mūsų A ir E garsų tapatybes jau yra atžymėję Būga, Skardžius, Zinkevičius. Be to, Zinkevičius yra pilnai aptaręs gretimos 'i' įtaką ir išsiaiškinant. Iš kitos pusės, paėmusi pavyzdžių be galo seną 'pasaulio rikiuotojo' Parikonio-Perkūno vardą, lyginau šį žodį įvairiose senose kalbose ir gretinau jau tuomet vartotus priešdėlio 'pa' ir 'pe' variantus.

Perėjusi į pačią šaknį 'rikiuoti', išvardinau įvairius senovės Rikius, bei be galo gausius keturiuose žemynuose, net neindoeuropiečių kalbose išsiplėčiusius mūsų veiksmažodžio 'rikiuoti' išsišakojimus. Vien tos temos man prisirinko geri šeši puslapiai, ir tai sutrauktai, sekant 'reader's digest' metodu.

Po to išsitraukiau antra

ties medžiagos apie galūnes 'onis'. Pradėjau nuo pastabos, kad žame 'pericon' žodyje, ispanų kalboje ant galūnės o rašomas kirtis, anot ispanų kalbotyros, nurodo, jog čia esama atkritusios 'is' galūnės. Paskui teko stvertis Lietuvoje dirbančio kalbininko A. Vanago studijos apie senovės lietuvių pavardes ir ten atžymėtą labai dažnos mūsų galūnės 'onis' lietuviškumą. Toliau perėjau į Č. Gedgaudo studijas nurodančias istorinę ispanų galūnių 'onė', 'onis' ir 'on' baltiška kilmę, nes nei romiečiai, nei vokiečiai tokios priesagos neturėjo.

Užpildžiusi porą desėtkų puslapių, pagaliau – PAGALIAU – iškilmingai galėjau teigti, kad 'pericon' yra parikonis.

Tuomet apsižiūrėjau, kad dar net nepriėjau prie paties žodžio 'pericote' aptarimo. Paaikšnimui, kad perikote yra parikiuotė, vėl reikės mažiausiai šešių puslapių apie tokius dalykus, kuriuos specialistai jau seniai žino, bet kurie nespecialistams ir su šešiais puslapiais liks neaiškūs...

O juk aš buvau sėdusi rašyti ne kalbotyros vadovėlį. Mano tikslas buvo aptarti mūsų tautinius šokus. Tik kad per visą tą A, E ir I itakų painiavą, prie pačių šokių vis dar negalėjau prieiti.

Perskaičiusi tuos keliasdešimtį jau prirašytų puslapių, vieną tačiau jau tvirtai žinojau: o tai, kad niekas, išskyrus gal porą kalbotyros specialistų, tokios sausos nuobodybės neskaitys... Visą ką aš norėjau išdėstyti apie pačius šokus, nei vieno šokiais besidominčio žmogaus turbūt nepasieks...

Tuo tarpu, kiekvienas, kad ir mažiausias piemenėlis, Lietuvoje, išgirdęs žodį 'parikiuotė', tuoj supras, kad čia rikiuoto daikto būta. Taip pagalvojusi, visą straipsnių ciklą apie šokus pradėjau rašyti iš naujo. Viename skyrelyje, tarp kitko, pažymėjau žodį 'parikonis' ir pridėjau pastabą: 'parikonis – rikiuotojas, senasis šokių vadovo vardas'. Taškas.

Kalbines pastabas, bei kitus surinktus tos pačios šaknies ar tų pačių priešdėlių bei priesagų vartojimo atvejus tvarkingai atgal sukvėčiau į kartoteką. Jei kam bus įdomu – pasiklaus.

Taip aš skaudžiai pasimokiau, kad rašant tenka skirti du dalykus. Viena, tai uždavinio sprendimas, pareikalavęs daugybės prirašytų lapų ir tyrimo. Antra yra gauto atsakymo panaudojimas tolimesnėms išvadoms. Mokslui yra reikalingos abi pakopos, ir mes jas – ačiū Dievui – abi turime.

Jei mes būtume tauta, kuri, kaip JAV, galėtų finansuoti tūkstančius universitetų ir spausdinti kiekvienos, kad ir smulkiausios tema parašytos, tezės tekstus, tuomet ir dėl kiekvieno Č. Gedgaudo paminėto žodžio mes galėtume atspausdinti visą studiją. Deja, mes esame smaugiama tauta, mūsų tautinės gyvybės valandos, gal net minutės, yra suskai-

tytos. Mums kito kelio nėra kaip krauti uždavinio sprendimų eiga į archyvą (geresnei dienai?), ir su dideliais vargais, sunkiai sutelkiant visas jėgas, visgi skelbti galutinas viso darbo išvadas.

Aišku, jei kas panorėtų surinkti lėšų ir išleisti pav. Č. Gedgaudo kalbinių studijų sausą kartoteką arba prof. Varno surinktų (onomastikos mokslui labai svarbių) lietuviškų pavardžių sąrašus – tas atliktų didžiai vertingą darbą. Tik ... kiek tokių piniginių savanorių mūsų tarpe yra atsiradę...

MACHINISTS

Job Openings for exp. Operators. Vertical Boring Mill Operator Turret Lathe Operators Radial drill operators Tool and die makers Tool room machinists Large floor assemblers General shop workers Electrical tester Night shift premium and benefits

Electric Products Div.

1725 Clarkstone Rd. Cleveland, Ohio (between Ivanhoe and Green Rd.) Call Mr. Kalan 216-481-1500 An Equal Opportunity Employer (5-7)

SUPERINTENDENT

Precision, investment, casting operation. Excellent opportunity for man with precision, investment, casting experience to be Superintendent of rapidly growing operation in Columbus, Ohio. Salary and bonus. Apply call or write

FUNK METALLURGICAL CORPORATION 824 KINNEAR RD. COLUMBUS, OHIO 43212 614-486-5398 (5-7)

TOOLMAKERS

Journeyman or a minimum of 9 years experience required. Should be able to operate all Tool Room Machinery and work to close tolerances. Good wages and fringes. 5 day work week. Day shift only. For interview contact: HARDY RATCLIFF THE BUNTING BRASS & BRONZE SUBSIDIARY OF NL INDUSTRIES 715 SPENCER ST. TOLEDO, OHIO 43609 An Equal Opportunity Employer Male Female

MACHINE REPAIRMAN/ REPAIRWOMAN

Journeyman or a minimum of 9 years experience required. Should be familiar with all types of production turning equipment. Good wages and fringes. 5 day work week. Day shift only. For interview contact: HARDY RATCLIFF THE BUNTING BRASS & BRONZE SUBSIDIARY OF NL INDUSTRIES 715 SPENCER ST. TOLEDO, OHIO 43609 An Equal Opportunity Employer Male Female

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN DIE MAKERS Must be able to set up work from blue prints & close tolerance

DIE REPAIRMEN Build and repair stamping dies. Experienced only. Good hourly rate & benefits. Steady work. Apply or call—Mr. De Marco CLEVELAND METAL STAMPING CO. 3110 Payne Ave. Cleveland, Ohio 216-771-5100 (6-10)

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED LATHE HANDS MILL HANDS GRINDER HANDS SURFACE (I D O D) AIRCRAFT PARTS Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Steady work and fringe benefits. NORWOOD PRECISION PRODUCTS 19540 ALLEN RD. MELVINDALE, ILL. 48122 313-383-5700 (5-11)

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED WELDER ELECTRIC & ACETYLENE MAINTENANCE MEN JOURNEYMAN OR 8 YR. IN-TRADE

MACHINISTS Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. FOR ALL SHIFTS. Steady work for qualified men, and all fringes. APPLY IN PERSON BALL RUBBER & PLASTICS 521 Hilltop Rd. St. Joseph, Michigan An Equal Opportunity Employer (5-9)

FACTORY WORKERS F/M Immediate temporary assignments in the Warminster area for order pickers, light factory and assembly line workers. Never a fee. These jobs are available for a three month period. Working hours 8 a.m. to 4:45 p.m. Excellent working conditions, good pay. Please call or apply MANPOWER TEMPORARY SERVICES 530 W. Street Rd. Warminster, Pa. 674-0720 Mrs. Gloria Mintz (5-6)

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

ANTANAS GRINIUS

VASARIO 16-tos
IŠVAKARĖSE

MOKYKLOS BALIUS

ALTS-gos Detroito skyriaus vasario 9 d. šeštadienį 7 v.v. Lietuvių Namuose rengia vasario 16 d. išvakarės.

Rašytojas Vytautas Alantais skaitys paskaitą: 'Praeitais atbalsiai atskūrusioje Lietuvos valstybėje'.

Skyriaus ponios pavaišins kava ir skaniais pyragais.

Inž. Jonas Gaižutis demonstruos skaidres ir filmą. Pasamdyta policija saugos automobilius.

Rengėjai kviečia Detroito, Windsorio ir apylinkės lietuvių išvakarėse dalyvauti.

VASARIO 16-TOS AKA-
DEMIJA JAUNIMUI

LB Detroito apylinkės valdyba vasario 10-tą 12 val. Kultūriniam Centre ruošia jaunimui akademiją. Koordinatorius bus valdybos narys Linas Mikulionis, o prelegentu sutiko būti JAV LB Tarybos vicepirmininkas Robertas Selenis.

Meninę dalį atliks: LB Lituanistinė Mokykla, Baltijos ir Gabijos tuntų skautai, 'Šilainė ir ateitininkai.

FOTO PARODA

Akademijos proga bus su-ruošta ir Foto paroda, ta pati, kuri buvo suorganizuota mokslo ir kultūros simpoziumo proga Chicagoje ir iš ten buvo nukeliavusi New Yorko ir Clevelando.

PASKIRSTYTAS PELNAS

LB Detroito apylinkės valdyba Naujų Metų sutikimo pelną paskirstė taip: \$400 JAV LB Krašto Valdybai, \$200 LB Detroito lituanistinei mokyklai, \$100 Sporto Klubui 'Kovas', \$100 Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai, \$100 'Pasaulio Lietuvių', \$50 LB Michigano apygardai ir \$150 spaudai, radijo valandėlėms ir kitiems.

Pasaulio Lietuvį platinti LB apylinkės valdybos paskirstė, sutikoj JAV LB Tarybos narys inž. Vytautas Kutkus.

LIETUVIŲ FONDO REIKALAI

Lietuvių Fondas pamažu kyla aukšty. Į išsiųstus L.F. Vajaus Komiteto narių laiškus, kol kas, atsiliepė 5, su 100 dol. įnašu įstojo: Stefanija ir Karolis Balys, Stefanija ir Ignas Kaunešiai, Teresė ir Adolfas Merkevičiai ir vienas nežinomas. Su pradeda suma 50 dol. Edvardas Vasiliauskas.

Praeitais metais LF suaukota \$2,488. Iki šios dienos Detroito jau turime 244 narius ir 12 pradėjusių įnašus mokėti. Ir visų suaukta suma sudaro \$49,734. Kvota nustatyta \$100,000.

Paaukoti LF pinigai nurašomi nuo pajamų mokesčių.

LB Detroito apylinkės narių metinis susirinkimas šiais metais yra šaukiamas Naujame Dievo apvaizdos parapijos Kultūriniam Centre kovo 24 d. 12 val.

WANTED EXPERIENCED BRASS FOUNDRY WORKERS MOLDERS CORE MAKERS MELTERS Steady work for qualified men & fringe benefits. FARNAM BRASS WORKS CO. 1104 CENTER ST. CLEVELAND, OHIO 216-241-3323 9 a.m.-3 p.m. (5-9)

Stalus užsisakyti pas parengimų vadovą Vacių Lelį, tel. 268-7309, arba pas pirminką Juozą Orentą, tel. 274-4136.

Tėvų komitetas kviečia visus Detroito ir apylinkių lietuvių atsilankyti ir paremti lietuvišką mokyklą.

* DETROITO LIETUVIŲ NAMŲ Draugijos metinis visuotinis susirinkimas įvyks sausio 27 d. 12 val. Lietuvių Namuose.

Susirinkime bus išduoti valdybos narių metiniai raportai ir kai kurių valdybos narių rinkimai. Lietuvių Namų Draugija kviečia visus narius susirinkime dalyvauti.

IŠ WASHINGTONO Į FLORIDĄ

BRONIUS AUŠROTAS

Sausio 10 d., lietingą trumpadienį popietį, ir dr gerai kad nesnigo, išvykome iš Washingtono žiemskai nesvetingų apylinkių, į mūsų senokai pasirinktą Floridos kampa, Palm Beach apskritį. Tikimės, kad šioje vietoje, galėsia ramiai ir be didesnių sukrėtimų, pergyventi šią dirbtinę energijos 'krizę'.

JAV GREITKELIŲ
NESAMONĖS

Būkštaudami apie galimus oro ir benzino trūkumų prajovus, pajudėjome Interstate 95-ju autostrada į pietus, Richmondo kryptimi. Ir nors šalimais kelio gana dažnai pažymėta, kad '55 speed limit', bet nei mes nei kiti automobilistai nedaug kreipė dėmesį į šį užrašą, nebent bijodami, kad kur nors netoliesi krūmuose ar už posūkio galėtų slėptis kelių kontrolės policininkas: normaliai visi automobilistai laikėsi 60-65 mylių greičiu/val. Suprantama, kad visi naujieji JAV greitkeliai yra kaip tik ir sukonstruoti šiam greičiui.

Pakeliui pastebėjome didžiausią nesamone, būtent South Carolina valstijoje, per kurią į pietus tiesiasi 95-ji autostrada. Nors visose pravažiuotose valstijose prie šio keliu buvo pažymėtas 55 mylių/val. greitis, bet čia buvo leidžiama važiuoti tik 50 mylių/val. greičiu. Tai yra tikras vėžlio greitis šių laikų automobilistui kuris privalo nuvažiuoti apie 1,000 mylių per dvi dienis. Ir pasibaigus 95-jai autostrada, tenka įvažiuoti į antraeilį kelią nr. 15; tačiau nors šis kelias yra žymiai blogesnis, bet jo greitis buvo: 65 miles per hour! Ir žinoma, visi automobilistai, važiuoją į pietus, laikėsi tik šio greičio. Kažin ar valstijų vadovai turės kada nors laiko ir noro šiuos užrašus pakeisti.

Kitą nesamone, nusakantią kelių greičius Georgia valstijoje, pastebėjome prie 17-jo, 95-jo ir kitų kelių: prie vieno dar palikta 75 mylių greitis, gi prie kitų yra 50-ties ar 45-rių mylių greitis. Taigi nesistebėkite, važiuodami į pietus įeigu valstijose keisis kelių greitis, nes 'kas galva tai ir išmintis'. Suprantama, kad automobilistai beveik nekrepia dėmesio į šiuos užrašus, prisilaikydami proto diktuojamo greičio, kuris yra maždaug 60 - 65 mylių/val.

Tik įvažiuojant į Floridos valstiją, prie 95-sios autostrados stovi didžiulis užrašas, kad 'greitis automobiliams visoje valstijoje yra nustatytas tik 55 mylių/val.; žinia, įeigu vietinės valdžios miesteliuose nėra ši greitį nustatę savo nuožiūra. Tačiau kas yra visuotina visoje ilgoje distancijoje,

kad visi automobilistai važiuo tuo pat 60-65 mylių greičiu ar Floridoje ar Karolinose. Žinoma, kiekvienas stengiasi išvengti susidurti su judėjimo policija, kuri gali tykoti kur nors už krūmų ar prie kelių užsukimų, kad nutverti neatsargų važiuotoją. Gi šiuo metu laiku vykty 500 mylių per dieną, tai tikrai nėra lengvas uždavins, kai greitis nustatytas tik 50 ar 55 mylių per valandą.

Kiek tai liečia benzino išpūstus trūkumus, kad tokiu visiškai neteko pastebėti prie 95-sios autostrados. Ir mano užklausti benzino stočių vedėjai, kraipydami galvas atsakydavo, kad jie niekada nėra turėję skysto kuro trūkumų. Atrodo, kad toki trūkumai tėra tik didžiuliose miestuose, kur yra sutelkti milijonai automobilių. Atrodo, kad visi ieškan tieji Floridos malonių, gali drąsiai leisti kelienei į pietus: benzino tikrai užteks ir nuvažiuoti ir parvažiuoti.

PAS JUNO BEACH
LIETUVIUS

Visi mūsų iš anksčiau pažįstami tautiečiai, kaip p. Mikšiai, Pažėrai, Bieliūnai, Dirsės ir Tomkai čia mus mieliai sutiko ir pažadėjo 'visokeriopą grinorius reikalingą pagalbą'. Reikia pastebėti, kad be mūsų, šioje Viešpaties palaimintoje apylinkėje jau yra pastoviai isikūrę virš 40-ties šeimų su kunigu Bielskumi priekyje. Tad netrukus bus ir pilna parapija.

V. Tomkus minėjo, kad Kanadoje yra vedama arši anti-floridinė propaganda ir kanadiečiai yra terorizuojami nevykti į JAV, bet šią žiemą likti Kanadoje: esą išvykusieji, dėl benzino trūkumo, ne tik negalės pasiekti Floridos, bet vėliau negalės sugrįžti į namučius. Gi propaganda stipriai veikia ir į mūsų tautiečius. Žinai jau trys kanadiečių lietuvių šeimos atsisakė nuo vasaravimo Floridoje, tik dėl benzino stokos, 'pasakojosi V. Tomkus. Tačiau, aš galiu dar kartą pabrėžti, kad visoje distancijoje virš 1,000 mylių atstumo niekur neteko pastebėti, kad trūktų benzino ar kad prie stočių būtų automobilių eilės. Tiesa, važiuojant savaitės viduryje, judėjimas į pietus automobiliais buvo žemiau vidutinio.

Tačiau kaip ten bebūtu, dar yra likę autobusai, traukiniai ir lėktuvai, kuriais visiškai nesunku ir gal net patogiau negu savu automobiliu atvykti į saulėtą Floridą ir pasidžiaugti puikia gamta, švelniu klimatu ir išsivežti naujos energijos į šiaurę. Florida laukia visų atvykstančių tautiečių ar iš Kanados ar iš šiaurinės Amerikos.

A. A.

ANTANINAI SANDARGIENEI

mirus, jos sūnui dr. JONUI SANDARGUI, dukroms ANTANINAI, ONUTEI ir SALOMĖJAI bei jų šeimoms ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Ona, Vytautas ir Linas

Jokūbaičiai

Rūta ir Ričardas

Kunevičiai

Mylimai mamytei mirus,

DR. KONSTANTINĄ**VYŠNIAUSKĄ**

liūdesio valandose užjaučiame ir kartu

liūdime

Jonas ir Izabelė

Stankaičiai

Tauriam kariui, generolui

POVILUI PLECHAVIČIUI

išėjus amžinybėn, šeimai, giminėms ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Lietuvių Veteranų Sąjungos
Montrealio Skyrius

A. A.

MARTAI GEDGAUDIENEI

mirus, dukterį MIRGĄ PAŽEMĖNIENĘ bei jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame

Elė ir Henrikas
Andruškos

Petras ir Nijolė
Baltrušioniai

A. A.

MARAI GEDGAUDIENEI

mirus Kalifornijoje, jos dukrai MIRGAI, sūnams MINDAUGUI, KĖSTUČIUI ir VYKINTUI, jų šeimoms ir visiems artimiesiems užuojautą reiškia

Stefa ir Jonas
Garlai

PROF. PETRUI BAUBLIUI

tragiškai žuvus, nuoširdi užuojauta broliui JURGIUI ir kitiems artimiesiems

Juožas Stanaitis

PROF. PETRUI BAUBLIUI

žuvus Lietuvoje lėktuvo nelaimėje, jo žmonai, šeimai ir broliams reiškiamo gilią užuojautą

Stefa ir Jonas
Garlai

**CLEVELANDE
IR APYLINKĖSE**

• Prez. Antano Smetonos 80 m. mirties sukakties minėjimas Clevelande, ruoštas ALT S-gos Clevelando skyriaus š. m. sausio 20 d. praėjo labai gražiai, sutraukęs daug žmonių į pamaldas Nauj. parapijos bažnyčioje, į vainiko padėjimo iškilmes mauzoliejuje ir Naujuose lietuvių namuose įvykusių akademiją.

Į iškilmes iš New Yorko buvo atskridusi ALT S-gos pirmininkė E. Čekienė.

Plačiau apie minėjimą, pavaizduojant nuotraukomis, bus kitame Dirvos numeryje.

KONCERTAS

Pirmadienį, sausio 28 d., 8 v. v. Ursuliečių Kolegijoje, Fritzsche Student Center (Fairmount Blvd. ir Lander Road kampas) įvyksta dainininkės Charlotte Parkhurst ir pianisto Antano Smetonos recitalis. Programoje Wolfo, Bernsteino, Mozarto ir Chopino kūriniai.

Įėjimas laisvas. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

**VASARIO 16
MINĖJIMAS**

Minėjimas įvyksta sekmadienį, š. m. vasario 17 d. sekančiai:

10 val. ir 10:30 val. ryte šv. Mišios abiejose liet. parapijose.

Iškilmingas minėjimas 4 val. p.p. Naujos Liet. Parapijos salėje. Pagrindinę kalbą pasakys ALT ir LB veikėjas ir daugelio amerikiečių organizacijų pareigūnas dr. Jonas Genys iš Washingtono. Minėjime taip pat kalbės Clevelando meras Ralph Perk.

Koncertinėje Dalyje pasirodys sol. Aldona Stempuzienė ir Clevelando Ramovėnų choras, vadov. muz. Juliaus Kazėno. ALT

**CLEVELANDO PARENGIMŲ
KALENDORIUS**

SAUSIO 27 D. 3 v.p.p. Klaidos krašto sukilimo minėjimas. Rengia Clevelando šaulių kuopa.

VASARIO 9 D. Ateitininkų literatūros vakaras.

VASARIO 17 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos tėvų komiteto pietūs.

VASARIO 17 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimas. Rengia ALT skyrius.

VASARIO 23 D. Tradicinis užgavėnių blynų balius. Rengia Pilėnų tunto skautų tėvų komitetas.

KOVO 2 D. ALIAS Clevelando skyriaus ir Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos balius Lietuvių Namuose.

KOVO 23 D. Kaziuko mugė. Nauj. parapijos salėje.

BALANDŽIO 28 D. Grandinėlės pasirodymas CCC Teatre.

**7 DIENOS
ČIKAGOJE...**

(Atkelta iš 8 psl.)

vokiečių ir prancūzų tėvų sūnus, lietuviškų senųjų kryžių motyvais susidomėjęs dėka ekonomisto A. Baliūno, skulptoriui pristačiusio visą eilę įvairių albumų, kur atvaizduotas lietuvių liaudies menas ir senieji mūsų kryžiai. Gal čia pravertė ir prof. dail. A. Varno lietuviškų kryžių rinkinys, apie kurį buvau užsiminęs praėjusioje apžvalgoje. Jei savo senais liudies motyvais sužavim nors vieną svetimtautį menininką, nors gal ir mėgėją, vistiek jau yra mūsų laimėjimas.

• LIETUVIŲ žurnalistų sąjunga paskutinių dviejų mėnesių laikotarpyje vėl pasipildė naujais nariais. Į sąjungą priimti Dirvos bendradarbi Jūratė Statkutė-Rosalles, kun. dr. F. Jucevičius, ir Clevelando lietuvių radijo programos "Tėvynės garsai" vedėjas Juozas Stempuzis. Artimiausiu laiku pasirodys ir naujasis "Lietuvio žurnalisto" numeris, redaguojamas Vyt. Kasniūno. Tuo tarpu Spaudos baliui, įvyksiančiam sausio 26 d. Martinique restorano pokylių salėje, rašant šią skiltį jau buvo užsakyta apie 500 bilietų, o St. Balzekas Jr. "Lietuvių žurnalistui" pridėjo 75 dol. auką.

• ATEITININKŲ Federacijos vadu išrinktas dr. P. Kisieličius. Kai prieš kurį laiką spaudoje buvo paskelbta trumpa žinutė apie dr. P. Kisieličiaus pasitraukimą iš Lietuvių Fronto tarybos pirmininko pareigų, visuomenėje pasklido kalbos, kad Lietuvių Fronto vadovybėje vyksta nesutarimai dėl politinės bei bendravimo su Lietuva linijos ir dėl to tarybos pirmininkas turėjo pasitraukti. Bet tiesa tame, kad dr. P. Kisieličius pasitraukė iš Lietuvių Fronto vadovybės prašomas kandidatuoti į Ateitininkų federacijos vadus. Ir čia jis gavo didelį skaičių balsų.

• Lietuvių abiturientų, baigusių vidurines (high schools) mokyklas Chicagoje ar jos apylinkėse, pristatymo ir susipažinimo vakaras, globojamas Liet. Mot. Fed. Chicagos klubo ir talkininkaujant abiturientų tėvams, įvyks š. m. gegužės 19 d. SABA ROOM restorane, OAK LOWN. Be šio pobūvio, numatoma artimoje ateityje suruošti jaunimo dailiojo žodžio vakarą. Informacijai prašome skambinti: S. Bacevičienei — PR 8-2233 arba S. Jelionienei — RE 7-2560.

FOR SALE

Commercial property rented, good income East 185 St. Principals only. Call: 449-0665. (3-6)

GEGUŽES 4 D. A. Kairio drama iš 1941 m. sukilimo. Nauj. parapijos salėje.

GEGUŽES 5 D. birutiečių parengimas.

**DIRVAI
AUKOJO**

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

L. Raslavičius, Chicago .. 2.00
S. Velbasiš, Chicago 2.00
N. Gintalas, Baltimore .. 2.00
M. Dausa, Islington 2.00
A. Stankūnas, Cleveland 2.00
P. Mičiulis, Columet City 2.00
J. Žemaitis, Chicago 7.00
J. Taruška, Waterbury .. 2.00
Stasys Orantas, Willowick 5.00
Amerikos Letuvių Taryba,
Lake County, Ind. 10.00

Beverly Shores Liet. Klubas,
Beverly Shores 10.00
Lithuanian Amer. Council,
Inc., Chicago 25.00

A. Daugelavičius,
Sote St. Luc 2.00

V. Petrauskas, N. Chicago 2.00
G. Juščenai, Cleveland .. 4.00

J. Bereiša, Saint Louis .. 2.00
Ed. Varekojis,
St. Petersburg 2.00

P. Bikinas, Chicago 5.00
J. Leščinskas, Dorchester 2.00

J. Bastys, Peekskill 2.00
S. Kruvelis, Chicago 7.00

Bronė Kazėnas, Cleveland 5.00
St. Rudelis, Cleveland .. 2.00

J. Rinkūnas, Hammond .. 10.00
Jonas Mockus, Cleveland 12.00

J. Vaitkus, Toronto 2.00
A. Bludžus, Detroit 5.00

A. Sinkus, Rochester 2.00
Juozas Maurukas,
Richmond Hill 2.00

S. Baniulis, Chicago 2.00
C. Barkauskas, Chicago .. 7.00

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

**AUTOMATIC SCREW
MACHINE OPERATORS**

&

**SET-UP MEN
EXPERIENCED**

Needed for expanding commercial ball bearing manufacturer in Wilson, N. C. New Britton, Multies and Brown & Sharpe single spindle experience or equivalent is desirable background. Top rates of pay, excellent fringes, paid relocation expenses and interview travel expenses. Call SYLVIA MATTHEWS at 919-237-8181 or write P. O. Box 370, Wilson, N. C. 27893. (4-10)

SET UP MEN**BROWN & SHARP
SCREW MACHINES****WARNER & SWASEY
A. C. CHUCKERS**

Set up men and experienced operators will be considered for these excellent growth positions, high pay, overtime, fringe benefits. Public transportation runs past our front door. Call or see Mr. D. MARCUS.

ENCORE MFG. CORP.

4310 Carnegie
Cleveland, Ohio 44103
(216) 431-1043 (2-8)

• Perkant ar parduoant namus, prašome kreiptis pas Cipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

**Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION**

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus. Automatinė, kompiuterizuota apskačiavimų sistema.

★

Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

★

Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5¼%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI
APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

★

Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

★

DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

**DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA**

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIRŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatingą patarnavimą.

BIRUTEI NOVICKIENEI

mirus, jos dukrai ŽIVILEI, sūnui SIGITUI, jų

šeimoms ir artimiesiems, gilią užuojautą reiškia

Valė ir Vytautas
Aleksandrūnai

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Dr. Vytautas Dargis**, Vilties draugijos šimtininkas, gyv. Westchester, Ill., suprasdamas sunkią lietuvių spaudos padėtį ir norėdamas, kad greičiau būtų skola už nupirktą naują

rinkimo mašiną, atsiuntė 100 dol., linkėdamas Dirvos štabui ir bendradarbiams gero lietuviško vėjo 1974 metuose, kad jis priartintų prie Lietuvos išlaisvinimo. Ačiū už paramą ir linkėjimus.

NARSIAM 1919 metu KOVOTOJUI už LIETUVIŲ TAUTOS LAISVĘ ir jos VALSTYBĖS ATSTATYMĄ Lietuvių Veteranų Sąjungos steigėjui ir jos ilgamečiame pirmininkui

GEN. POVILUI PLECHAVIČIUI mirus, jo šeimai ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir drauge liūdi

Lietuvių Veteranų Sąjunga
R a m o v ė

A. A.

GEN. POVILUI PLECHAVIČIUI

mirus, jo giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Tatjana, Leontina,
Milda, Jūratė,
Liūtauras ir Vytautas
D a r g i a i

Westchester, Ill.

A + A

GEN. POVILUI PLECHAVIČIUI

mirus, seserims PRANEI BALANDIENEI, ir ELENAI LEGECKIENEI, ir broliui dr. LEONARDUI PLECHAVIČIUI, jų šeimoms ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Dalia ir Jaunius
G i l v y d ž i a i
Dana ir Romas
S a k a l a i

Garbingam Lietuvos Laisvės Kovotojui

GEN. POVILUI PLECHAVIČIUI

mirus, seserim: PRANEI BALANDIENEI, ELENAI LEGECKIENEI, broliui dr. LEONARDUI PLECHAVIČIUI ir jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

St. Bulgarienė
P. Dalinis
Stf. I. Kauneliai
E. Vt. Kutkai
Kazimieras K.
K. Sragauskas
V. Tamošiūnas

• **Dr. Vaclovas ir dr. Birutė Paprockai**, vietoj gėlių, mirus gen. P. Plechavičiui, Nepriklausomybės Fondui paaukojo 25 dolerius.

• **Vytautas Alantas**, rašytojas ir žurnalistas, kurio istorinis romanas "Šventaragis" II tomas baigiamas rinkti, dėl aukšto kraujo spaudimo paguldytas į Fordo ligoninę. Linkime jam greičiau pasveikti.

• **A. ir K. Domarkams** pareikšto užuojautą (Dirva Nr. 3) klaidingai atspausdinta a. a. motinos ir uošvės pavardė. Tur būti ONA ANDRIUSIENĖ. Atsiprašome.

• **Tradicinis Spaudos balius** Chicagoje, rengiamas LŽS cv, įvyksta šeštadienį, sausio 26 d., 7 val. vakare Martinique restorano pokylių salėje. Kvietimus prašoma užsisakyti pas J. Janušaitį "Paramoje", 2534 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629, telef. 737-3332 arba RE 7-1731. Už 15 dol. įėjimo kainą asmeniui steiko vakarienė, gėrimai, puiki programa ir šokiai. (Sk.)

PADĖKA

Mūsų mylimam

ALBINUI LIAUBAI

mirus, visiems atsilankiusiems koplyčioje, šv. Mišiose, palydėjusiems į amžino poilsio vietą, turisiems paskutinį atsisveikinimo žodį kapuose, prisiminusiems šv. Mišiomis, gėlėmis, aukomis Lietuvių Fondui, žodžiu, laiškais, spaudoje ar kitokiu būdu užjautusius mus sunkioj valandoj nuoširdžiausiai dėkojame.

Likę giliame nuliūdime

Janina Liaubienė,
Rimas, Algis, Aldona,
motina, seserys
Valerija ir Eugenija

Mylimai Motinai, Močiutei ir Uošvei

A. A.

BRONEI

ŽUKIENEI-PLEČKAUSKAITEI

1973 m. gruodžio mėn. 31 d. New Jersey staiga mirus, jos dukrai DANUTEI ŽUKAITEI-ROSI ir šeimai gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi:

Tetos: Z. Žukaitė, A. švarienė,
J. Gaudušienė,
Dr. J. Gliudėlienė,
Dr. Č. Abaravičienė ir
T. Žukienė

Mylimai motinai

ANTANINAI SANDARGIENEI

mirus, dr. JONO SANDARGO ir KASPERAIČIŲ šeimas širdingai užjaučiame ir kartu liūdime

Izabelė ir Jonas
S t a n k a i č i a i

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS



Maestro Vytautas Marijošius (viduryje) kalbasi su dail. A. Valeška ir Chicagos lietuvių operos pirm. Vytautu Radžium apie 'Kaukių balius' pastatymą.

E. Būtėno nuotrauka

davoje darbo sąlygos dar geresnės, nes yra sava pastogė, scena, projektūra ir administracija. 'Spyruoklinio kareivėlio' spektaklius ruošiant bei tvarkant aktyviai talkininkavo skautai akademikai. Pati pasaka, vaizduojanti žaislų krautuvę – linksmą pasaulį ir jos inamius, praėjo sklandžiai bei įdomiai. Prie pačių studijos mokinių pasidarytų gan išpūdingų dekoracijų linksmą pasaulį drebinio spyruoklinio kareivėlio, pagamintas Pykšt pokšt krautuvėje, visą laiką grąsindamas išsprogdinsias linksmą pasaulį – žaislų krautuvę. Vietomis intriga tiek įsitępė, kad jaunieji žiūrovai nekantraudami laukė, kada įvyks baisusis sprogdimas. Bet slaptas žodis padarė savo, išsiskleidė lietsargis ir linksmasis pasaulis liko neišsprogdintas. Uždanga nusileido ir įsiviešpatavo pakilus jaunųjų žiūrovų džiaugsmas bei jų nuoširdūs plovimai jauniems vaidintojams ir jų vadovei rež. Ž. Numgaudaitei, taip pat jauniosios kartos atstovei, dėstančiai dramą Marijos aukšt. mokykloje. Žinant, kad Chicagoje ir apylinkėse yra ne 500 lietuvių vaikų, bet žymiai daugiau, reikia laukti, kad ši spalvinga pasaka dar kartą bus pastatyta. O ji to verta. Taip pat tėvams yra gera proga patikrinti, kaip jų vaikai supranta dabar okup. Lietuvoje vartojamą kalbą, pilną naujų žodžių, nes ir 'Spyruokliniam kareivėlyje' veikia ne karaliai, nykštukai ar sniegės, bet Elektronės ir kiti įvaizdžiai, atstovaujantys šių dienų techniką. Pastatyme vaidino šie dramos studijos lankytojai: L. Rudaitytė, A. Žygas, D. Runimaitė, D. Bilaišytė, R. Martytė, E. Būtėnas, A. Cibaitė V. Lietuvninkaitė, R. Weinhoferytė, A. Mikutaitis, D. Markelytė, D. Kiudulaitė, R. Likanderytė ir A. Vaitkus.

• **MAESTRO** Vyt. Marijošius, iš Hartford, Conn., sol. A. Stempužienė, iš Clevelando ir visas Chicagos Lietuvių operos vienetas sausio antrąją savaitę buvo suskridę Chicagon G. Verdi operos 'Kaukių balius' repeticijoms, kurioms vadovavo pats maestro. Kiek žinoma, 'Kaukių balių' režisuoti pavietas amerikietis režisierius - profesionalas. Ta proga idomu paminėti, kad Lietuvių Fondo vadovybė, atsižvelgdama į Chicagos Lietuvių operos prašymą, prieš tai Dirvoje ir kituose laikraščiuose iškėlta, Chicagos Lietuvių operai paskyrė 1,000 dol. Iš tos sumos

komp. K.V. Banaičio 'Jūratės ir Kastyčio' operos plokštelės, įdauotos Chicagos Lietuvių operos, diriguojant maestro A. Kučiūnui ir palydint simfoniniam orkestrui, kaip Lietuvių Fondo dovana galės būti siuntinėjamos reprezentaciniais tikslais: įvairioms amerikiečių radijo stotims, konservatorijoms, bibliotekoms, žodžiu, toms įstaigoms, kur plokštelės atliks lietuvių kultūros reprezentacinę misiją. Tokių užsakymų jau buvo prieš Lietuvių Fondo auką, bet jų operos vadovybė negalėjo įvykdyti dėl lėšų stokos. Lietuvių Fondo vadovybė, paskyrusi 1,000 dol., tam tiks lui atidarė duris. Tai tikrai sveikintinas sprendimas. Kartu idomu pabrėžti, kad Lietuvių Fondas 1974 m. išvakarėse priartėjo prie 900, 000 dol. nejudomojo kapitalo ribos, nes fondo metinė vakariinė, įvykusi gruodžio 14 d. Chicagoje, atnešė apie 40,000 dol. pajamų. Ta proga naujieji nariai sudėjo 11,000 dol., senieji nariai papildė savo įnašus 6,646 dol., o dr. Stankaus šeima - savo tragiškai žuvusio sūnaus atminimui inėšė net 20,000 dol. Žinant, kad dabar Lietuvių Fondo valdybos pirmininku vėl išrinktas fondo idėjos iškėlėjas bei įgyvendintojas dr. A. Razma, populiarus plačiojoje visuomenėje asmuo, pilnai tikima, kad šiais, 1974 m. Lietuvių Fondas jau pasieks milijoną dolerių nejudamojo kapitalo. Tokia viltimi gyvena ir fondo reikalų tvarkytojas plk. A. Reklaitis ir kiti LF valdybos bei tarybos žmonės.



Skulpt. Donald Bremer prie savo skulptūros Vytis.

• **ŠI MENESI** Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje vyksta amerikiečių skulptoriaus Donald Bremer metalo skulptūros paroda. Vieną dieną su LŽS cv pirm. kun. J. Vaišniu aplankę muziejų bei parodą, buvom maloniai nustebinti. Parodoje išstatyta visa eilė senų lietuviškų kryžių skulptūrinių imitacijų, o taip pat ir Vyties skulptūros. Mums žiūrinta parodą, atėjo ir pats skulptorius. Klausinėjom, ar jis lietuvių kilmės? Atsakė, kad

(Nukelta į 7 psl.)